Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀπάνγωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος | *Ἀθῆναι 13 Δεκεμβρίου 1930* | *Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 2*

ΜΙΑ ΣΚΛΗΡΗ ΤΙΜΩΡΙΑ

Σ' ἕνα ὀρεινὸ χωριὸ τῆς Σκωτίας διηγοῦνται τὴν ἀκόλουθη ἱστορία.

Ἦταν ἕνας ἄρχοντας ποὺ εἶχε ἕνα μοναχοπαίδι, τὸν Ἀλαίν. Κι' αὐτὸς κι' ἡ γυναίκα του ἄλλη ἔγγονα δὲν εἶχαν, παρὰ τὸ πῶς νὰ τὸ ἀναθρέψουν καὶ νὰ τοῦ δώσουν καλὲς ἀρχές. Μὰ φαίνεται πὼς τὸ παιδὶ ἦταν ἀπὸ φυσικό του κακὸ κι' ἀνυπότακτο, κι' οἱ κόποι τους πήγαιναν χαμένοι.

Ἡ χειρότερη συνήθειά του ἦταν νὰ περιγελᾶ τὸν κόσμο, κι' ἰδίως ἐκεῖνους ποὺ εἶχαν κανένα φυσικὸ ἐλάττωμα. Αὐτὸ εἶχε δώσει ἀφορμὴ σὲ πολλὰ ἐπεισόδια, κι' ὁ πατέρας του κινδύνεψε πολλὲς φορὲς νὰ ἔχει σοβαρὲς ἱστορίες μὲ σπουδαῖα πρόσωπα, ποὺ ὁ γιός του τὰ εἶχε περιγελάσει μὲ ἄπρεπα λόγια. Μὰ τὴν πιὸ σοβαρὴ ἱστορία καὶ τὴν πιὸ σκληρὴ τιμωρία τὴν πέρασε ὁ ἴδιος ὁ Ἀλαίν.

Μιὰ μέρα, ἐκεῖ ποὺ ἔπαιζε μὲ τ' ἄλλα τὰ παιδιὰ στὸ δρόμο, μιὰ γριὰ ζαρωμένη καὶ σκυφτὴ ἦρθε καὶ κάθησε στὴν ὀχτιὰ τοῦ δρόμου καὶ δειλὰ-δειλὰ ζήτησε ἀπὸ τὰ παιδιὰ μιὰ μικρὴ βοήθεια.

— Δὲ μᾶς ξεφορτώνεσαι, κυρά μου! τῆς φώναξε ὁ Ἀλαίν.

Κι' ὕστερα, σκάζοντας στὰ γέλια, εἶπε:

—Ὤ, ὤ! κοιτάξτε τη, ἔχει καμπούρα! Κοιτάξτε τη, ἔχει γαϊδουρινὰ αὐτιά!

Ἡ γριὰ σηκώθηκε τότε κι' ἔφυγε. Ἀλλὰ πρὶν φύγῃ, γύρισε μιὰ στιγμὴ στὸ παιδὶ καὶ μουρμούρισε κάτι σὰν κατάρα.

«—Ὤ, κοιτάξτε τη! ἔχει καμπούρα!»
(Σελ. 13, στ. α'.)

Σὲ λίγες μέρες, ὁ ὑπηρέτης ποὺ ἔντυνε τ' ἀρχοντόπουλο, τοῦ εἶπε:

—Ἀφέντη, μοῦ φαίνεται πὼς τ' αὐτιά σας εἶναι λιγάκι φουσκωμένα. Μήπως παλαίψατε μὲ κανένα φίλο χτές;

—Ὄχι, δὲν πάλαιψα μὲ κανέναν, ἀπάντησε ὁ Ἀλαίν. Δὲ βλέπεις καλὰ σήμερα.

Ἀλλὰ τὴν ἄλλη μέρα, ἡ μητέρα του τοῦ εἶπε ξαφνικά:

— Μὰ τί ἔχουν τ' αὐτιά σου, παιδί μου, ποὺ εἶν' ἔτσι κόκκινα καὶ φουσκωμένα;

— Δὲν ἔχουν τίποτα, μητέρα, ἐγὼ τὰ αἰσθάνομαι ὅπως καὶ πρίν. Τί ἐπάθατε ὅλοι σας;

«Ντρεπόταν νὰ ντικρύσῃ τὸν κόσμο...»
(Σελ. 13, στ. γ'.)

Ὡστόσο, οἱ φίλοι του ἄρχισαν νὰ σιγοψιθυρίζουν μεταξύ τους:

— Κοιτάξτε τ' αὐτιὰ τοῦ Ἀλαίν! Ὅσο πᾶνε καὶ μεγαλώνουν!

Ἕνας, πιὸ τολμηρός, τοῦ εἶπε γελώντας:

— Δὲ μοῦ λές, σοῦ τὰ τραβοῦν πολὺ τ' αὐτιά, ποὺ μεγάλωσαν ἔτσι δά;

Ὁ Ἀλαὶν ἄρχισε τότε ν' ἀνησυχεῖ ὅτι κάποια ἀρρώστια τὸν εἶχε χτυπήσει. Ἔτρεξε στὴ μητέρα του καὶ ζήτησε νὰ φέρουν τὸ γιατρὸ νὰ τὸν κοιτάξει.

Μὰ πολλοὶ γιατροὶ ἦρθαν καὶ κανεὶς δὲ μπόρεσε νὰ καταλάβει τί ἦταν αὐτὸ τὸ κακό. Τότε ὁ ἄρχοντας εἶπε νὰ τοῦ τὰ κόψουν, γιατὶ δὲν ἤθελε νἄχει παιδὶ

«—Ἀλαίν, σὲ συγχωρῶ..»
(Σελ. 14, στ. α'.)

μὲ αὐτὰ ποὺ μοιάζαν σὰν τοῦ γαϊδάρου.

Καθὼς τἄκουσε αὐτὸ ὁ Ἀλαίν, τὸν πῆρε ὁ φόβος καὶ κρύφτηκε στὸ δάσος. Ντρεπόταν ν' ἀντικρύσῃ τὸν κόσμο καὶ τἄλλα παιδιά, κι' ἔμενε ἐκεῖ ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ γύριζε νύχτα στ' ἀρχαντικό του.

Ἕνα πρωΐ, ἀπάντησε στὸ μονοπάτι ἕναν ξυλοκόπο, ποὺ κουβαλοῦσε ἕνα βαρὺ δεμάτι ξύλα, στενάζοντας:

— Ζωὴ κι' αὐτή, νὰ κουβαλεῖς σὰν τὸ ζῶο, νὰ σοῦ κόβεται ἡ μέση! Καλύτερα νὰ πέθαινα παρὰ ποὺ κάνω τέτοια ζωή!

Ὁ Ἀλαίν, ξεχνώντας τὴ θλίψη του, πλησιάζει τὸν ξυλοκόπο.

— Δός μου ἐδῶ τὴ ζαλιά, νὰ στὴν πάω ἐγὼ ὡς τὸ σπίτι σου.

Καὶ πῆρε ἀπάνω του τὰ ξύλα καὶ τὰ κουβάλησε ὡς τὴν καλύβα τοῦ φτωχοῦ ἀνθρώπου.

— Εὐχαριστῶ, παιδί μου, ὁ θεὸς νὰ σ' ἔχει πάντα χαρούμενο! εὐχήθηκε ὁ ξυλοκόπος.

Κι' ὁ Ἀλαὶν εἶπε ἀπὸ μέσα του:

—Ἄχ, ἂς ἔπιανε αὐτὴ ἡ εὐχή!

Ὅταν ἄνοιξε ἡ πόρτα τῆς καλύβας, φάνηκαν τρία, τέσσερα παιδιὰ καὶ πίσω τους ἡ μάννα, μιὰ γριὰ ζαρωμένη καὶ σκυφτὴ ἀπὸ πὰ βάσανα. Καὶ τότε ὁ Ἀλαὶν ξαφνισμένος ἀναγνώρισε τὴ γριὰ ἐκείνη ποὺ τὴν εἶχε περιγελάσει τὴν τελευταία φορὰ κατὶ ποὺ τὸν εἶχε καταραστεῖ. Αἰστάνθηκε ξαφνικὰ τύψη καὶ μετάνοια

κι' ἔπεσε στὰ πόδια τῆς γριᾶς, ψιθυρίζοντας:

— Συχωρέστε με, συχωρέστε με γιὰ ὅ,τι σᾶς εἶπα. Μετανοιώνω τώρα μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά.

Ὁ ξυλοκόπος τότε καὶ τὰ παιδιὰ παρακάλεσαν τὴ γριά, ποὺ ἦταν μάγισσα, νὰ τὸν συχωρέσει, κι' ἐκείνη εἶπε:

—Ἀλαίν, σὲ συγχωρῶ, γιατὶ ἡ μετάνοιά σου εἶναι ἀληθινὴ καὶ γιατὶ ἔδειξες πὼς ἔχεις καλὴ καρδιά. Πέρνω λοιπὸν πίσω τὴν κατάρα μου.

Μονομᾶς τ' αὐτιὰ χάθηκαν καὶ τ' ἀρχοντόπουλο ἔφυγε ἀπὸ τὴν καλύβα ἀφοῦ ἔδωσε ὑπόσχεση νὰ τοὺς βλέπει συχνὰ καὶ νὰ τοὺς βοηθεῖ. Γύρισε λοιπὸν γεμᾶτος χαρὰ στὸ παλάτι του, ὅπου ὅλοι τὸν δέχτηκαν μ' ἐνθουσιασμό.

Δὲν ξαναεῖπε λόγο χλευαστικό, κι' ὅταν ἔβλεπε ἀδύνατους κι' ἀνάπηρους, ἔτρεχε νὰ τοὺς βοηθήσει ὅσο μποροῦσε.

('Απ' τὸ Γαλλικὸ) ΦΩΚΙΩΝ ΘΙΛΕΡΟΣ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΤΟ ΓΕΥΜΑ ΤΟΥ ΜΟΛΝΑΡ

Ὁ Μολνάρ, θεατρικὸς συγγραφέας ποὺ ζεῖ κι' ἐργάζεται στὴ Βιέννη, ἔχει σήμερα τὶς μεγαλύτερες ἐπιτυχίες καὶ κερδίζει πάμπολλα ἀπὸ τὰ ἔργα του. Ἑβραῖος ὅμως τὴν καταγωγή, φημίζεται καὶ γιὰ τὴν τσιγγουνιά του.

Ὕστερ' ἀπὸ κάθε θεατρική του ἐπιτυχία, συνηθίζει νὰ δίνῃ ἕνα γεῦμα στοὺς φίλους του. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἐπιτυχίες του εἶναι πολλὲς κι' οἱ φίλοι του περισσότεροι, παρατήρησε ὅτι τὰ συχνὰ αὐτὰ γεύματα τοῦ κόστιζαν ἀκριβά, καὶ σκέφτηκε πῶς θὰ μποροῦσε νὰ τοῦ κοστίζουν φτηνότερα... Ἔτσι, γιὰ τὸ τελευταῖο ποὺ ἔδωσε, σοφίστηκε τὸ ἀκόλουθο τέχνασμα, ἀντάξιο καὶ τοῦ Ἑβραίου μὰ καὶ τοῦ συγγραφέα τῶν ἀμίμητων ἐκείνων κωμωδιῶν: Σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς φίλους εἶπε:

— Ναί, θὰ σᾶς κάμω κι' αὐτὴ τὴ φορὰ γεῦμα, ἀλλά... ὅ,τι φάει καθένας σας, θὰ τὸ πληρώσῃ. Ἂς τους, μὴν τοὺς τὸ πῆς. Θὰ τὸ μάθουν στὸ τέλος.

Φυσικά, ὁ φίλος τὄπε καὶ σὲ δυὸ τρεῖς ἄλλους, αὐτοὶ σ' ἄλλους τόσους, κι' ἔτσι τὄμαθαν ὅλοι. Πῆγαν ὅμως στὸ γεῦμα, γιατ' ἦταν πιὰ καθιερωμένο. Μόνο ποὺ καθένας κοίταξε, ἀφοῦ θὰ πλήρωνε, νὰ φάῃ ὅσο τὸ δυνατὸ λιγώτερα καὶ φτηνότερα...

Φαντασθῆτε τώρα τὴ φούρκα τους γι' αὐτὴ τὴν οἰκονομία, ὅταν στὸ τέλος ἄκουσαν τὸ Μολνὰρ νὰ φωνάζῃ μεγαλοπρεπῶς:

— Γκαρσὸν, λογαριασμὸ γενικό!

— Μπά! ἔκαμαν μερικοί. Ἐσὺ θὰ τὰ πληρώσῃς ὅλα; Ἐμεῖς νομίζαμε πὼς θὰ πληρώσῃ καθένας τὰ δικά του.

—Ὄχι δά! ἀποκρίθηκε ὁ Μολνὰρ μὲ ἀξιοπρεπέστατο χαμόγελο. Ποιὸς σᾶς τὄπε;.. Ἐγὼ ἀστειεύθηκα.

Ἔτσι ὁ συγγραφέας ἔκαμε ὅπως πάντα τὸ ἐπινίκειο γεῦμα στοὺς φίλους, ἀλλ' αὐτὴ τὴ φορά, μὲ τὸ ἐξυπνότατο τέχνασμά του, τοῦ κόστισε τὰ μισά.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

Ο ΣΚΥΛΟΣ ΤΗΣ ΜΙΜΙΚΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἡ Μιμίκα ἔχει ἕνα φίλο. Ἕνα πολὺ στενὸ φίλο. Τὸ Μπουμποῦκο τὸ σκύλο της.

— Μπουμποῦκο, ἔλα νὰ παίξουμε!.. Μπουμποῦκο μου, φέρε μου τὰ παπούτσια!.. Μπουμποῦκο, κάνε μιὰ τούμπα!

Κι' ὁ Μπουμποῦκος παίζει, κάνει δουλειὲς καί... τούμπες!

Σήμερα ὁ Μπουμποῦκος εἶναι πολὺ λυπημένος. Γρυλίζει παραπονιάρικα καὶ κάθεται κουλουριασμένος στὰ πόδια τοῦ κρεβατιοῦ τῆς Μιμίκας.

Ἡ Μιμίκα εἶναι ἄρρωστη. Οὔτε παίζει, οὔτε γελάει, οὔτε ζητάει τὰ παπούτσια της. Τὰ ποδαράκια της εἶναι παγωμένα, μ' ὅλες τὶς ἀφράτες καὶ ζεστὲς κουβέρτες ποὺ τῆς ἔχει ρίξει ἡ μαμμά.

Ὁ Μπουμποῦκος εἶναι λυπημένος καὶ ξαφνιασμένος. Γιατὶ δὲ σηκώνεται τελοσπάντων αὐτὴ ἡ Μιμίκα; Κι' εἶναι τόσο ὡραῖα σήμερα στὸ περιβόλι! Ὁ Μπουμποῦκας βρῆκε καὶ μιὰ μεγάλη κάμπια ποὺ τὴν τραγάνισε... κι' ἡ Μιμίκα νὰ κάθεται κλεισμένη; Τί τὴν πιάνει;.. Ξαφνικὰ τοὔρχεται μιὰ ἰδέα: μήπως ἐπειδὴ δὲν ἔχει τὰ παπούτσια της κάθεται στὸ κρεβάτι;

Γάβ;.. τὰ παπούτσια σου θέλεις; Γάβ;..

—Ἄ, Μπουμποῦκο, μὴ φωνάζεις, μὲ ζαλίζεις!..

Μὰ ὁ Μπουμποῦκος δὲν κατάλαβε καλά.

— Γάβ!.. θὰ στὰ φέρω!

Τρέχει στὴν ἄλλη κάμαρα καὶ σὲ λίγο γυρίζει κρατώντας στὰ δόντια του δυὸ παράταιρα παπουτσάκια.

— Γάβ!.. νά τα, σοῦ τἄφερα!.. Σήκω!..

Καὶ τῆς τ' ἀκουμπάει πάνω στὶς ἀφράτες κουβέρτες.

— Μαμμά! ἔλα νὰ δῇς! Τὸν καϊμένο τὸ Μπουμποῦκο μου. Μοῦφερε τὰ παπουτσάκια, γιὰ νὰ σηκωθῶ βέβαια.

Ἡ μαμμὰ ἔρχεται, φιλάει τὴ Μιμίκα...

— Σκεπάσου χρυσό μου, μὴ κρυώσεις!

Πέρνει τὰ παπουτσάκια καὶ βγάζει τὸν Μπουμποῦκο, εὐγενικά, ἔξω ἀπὸ τὴν κάμαρα. Δὲν πρέπει νὰ ζαλίζεται ἡ Μιμίκα.

Οἱ μέρες περνᾶνε. Μὰ ἡ φιληνάδα τοῦ Μπουμπούκου δὲν σηκώνεται. Τώρα εἶναι διαρκῶς πεσμένη ἀνάσκελα, μὲ μιὰ κόκκινη φούσκα στὸ κεφάλι.

— Γάβ; τί περίεργο παιχνίδι εἶναι αὐτό; ρωτιέται ξαφνιασμένος ὁ Μπουμποῦκος. Τώρα δὲν τὸν προσέχουν, τὸν ἀφήνουν νὰ κάθεται στὴν κάμαρα καὶ νὰ ρωτᾷ ποῦ καὶ ποῦ διακριτικὰ τὰ νέα τῆς Μιμίκας:

— Γάβ! πότε θὰ σηκωθῇ;..

Μὰ ἡ Μιμίκα δὲ σηκώνεται. Δὲ θὰ σηκωθῇ ποτέ. Μιὰ μέρα, ἕνα πρωΐ, φέρανε πάρα πολλὰ λουλούδια στὴ Μιμίκα. Μὰ πόσα εἶναι, Θέ μου!.. Ὁ Μπουμποῦκος δὲ μπορεῖ νὰ καταλάβῃ τί θὰ τὰ κάνῃ ὅλ' αὐτὰ τὰ λουλούδια ἡ Μιμίκα. Ὅταν πήγαιναν μαζὶ στὸν κῆπο, ἡ Μιμίκα ἔκοβε πάντα λίγα τριαντάφυλλα, ἕνα, δυό, τρία τὸ πολύ... τὰ κάρφωνε στὴν ποδίτσα της καὶ καμάρωνε. Πότε-πότε ἔδινε κι' ἕνα στὸ Μπουμποῦκο.

— Γάβ!.. εὐχαριστῶ! τῆς ἔλεγε...

Μὰ τώρα τόσα πολλὰ λουλούδια;.. Τόσα πολλά; Τί νὰ τὰ κάνῃ;..

Τὴ Μιμίκα τὴ βγάλανε ἀπ' τὴν κάμαρά της. Τὴν πήγανε στὴ μέση τῆς σάλας, μὲ τὰ μύρια λουλούδια γύρω της.

— Γάβ;.. γιατί;.. ρωτάει ὁ Μπουμποῦκος. Μὰ κανένας δὲν τοῦ ἀπαντάει, τί περιφρόνηση εἶν' αὐτή, καλέ;..

Ὅλοι κλαῖνε. Γρυλίζει παραπονιάρικα κι' ὁ Μπουμποῦκος. Κοιτάει κλεφτὰ τὴ Μιμίκα. Κοιμᾶται.

— Γάβ!.. Δὲ θὰ ξυπνήσῃς; Γάβ!.. Μίλα λιγάκι!..

Μιλιὰ ἡ Μιμίκα. Λέξη.

Νὰ ὅμως ποὺ θὰ τὴν πάνε περίπατο τὴ Μιμίκα! Ναί, καλέ, τὴ βγάζουν ἔξω. Μόνο, τί παράξενο! Δὲν πάει μὲ τὰ πόδια της περίπατο. Μόνο ποὺ τὴν ἔχουν σ' ἕνα μακρύστενο κουτί. Ὅλο καὶ παράξενα θὰ βλέπῃ σήμερα ὁ Μπουμποῦκος;

— Γάβ;.. ποῦ τὴν πᾶτε, καλέ;.. Γάβ!.. Σταθῆτε νἀρθῶ κι' ἐγὼ νὰ δῶ, ποῦ τὴν πᾶτε τὴ φίλη μου. Γάβ!..

Καὶ τρέχει, τρέχει ὁ Μπουμποῦκος πίσω ἀπ' τὴ συνοδεία.

Δὲν πῆγαν μακριά. Στὴν ἄκρη τοῦ χτήματος εἶναι μιὰ ἐκκλησούλα. Δίπλα ἕνα ψηλὸ μαῦρο κυπαρίσσι.

— Γάβ! Τί ψηλό... Δὲ βλέπω τὴν κορφή του, λέει ὁ Μπουμποῦκος.

Ἐκεῖ, κάτω ἀπ' τὸ κυπαρίσσι, σκάψαν βαθιά, βαθιὰ κι' ἔκρυψαν τὴ Μιμίκα.

— Γάβ!.. Γάβ!.. Τί κάνετε;.. Τί κάνετε, ἄνθρωποι, ἐκεῖ;

Μὰ τὸν διώχνουν βιαστικά, μακριά... νὰ γαυγίζῃ, τέτοια ὥρα;

Ὁ Μπουμποῦκος εἶδε καλὰ ποῦ τὴν ἔκρυψαν τὴ φίλη του, καὶ τὴ νύχτα κατὰ τὰ μεσάνυχτα, πῆγε σιγὰ-σιγὰ μὲ τὴν οὐρὰ χωμένη κάτω ἀπὸ τὰ σκέλια, πῆγε σιγὰ-σιγὰ καὶ πένθιμα, δίπλα στὸ ἐρημικὸ τὸ κυπαρίσσι.

— Γάβ!.. ἔννοια σου, Μιμίκα! Γάβ! θὰ σ' ἐλευθερώσω!

Βγάζει βιαστικὰ τὰ λουλούδια καὶ τὰ στεφάνια ποὺ σκεπάζουν τὴ Μιμίκα.

— Γάβ! περίμενε...

Σκαλίζει πυρετώδικα τὸ χῶμα μὲ τὰ νύχια του... σκαλίζει, σκαλίζει... Τὸ φεγγάρι πρόβαλε πίσω ἀπ' τὴν κορφὴ τοῦ κυπαρισσιοῦ καὶ φωτίζει ὁλόγυρα.

— Γάβ!.. Μὴ φοβᾶσαι Μιμίκα, ποὺ σ' ἄφησαν μόνη. Γάβ! Ἐγὼ εἶμαι ἐδῶ γιὰ νὰ σὲ σώσω. Γάβ!

Σκαλίζει... σκαλίζει...

Βρίσκει τὸ κουτί, τὸ μακρύστενο κουτί, ποὺ κρύβει τὴ Μιμίκα.

— Γάβ! τώρα... τώρα... Γάβ!.. ἀμέσως!

Εἶναι βαρὺ τὸ σκέπασμα, πολὺ βαρύ. Μὰ ὁ Μπουμποῦκος ἔχει δύναμη. Κι' ὕστερα, πῶς μπορεῖ ν' ἀφίσῃ κλεισμένη τὴ Μιμίκα;

— Γάβ!.. Τ' ἄνοιξα!..

Νά την ἡ Μιμίκα! Μὲ τὸ ἄσπρο της φουστανάκι καὶ τὰ καλοχτενισμένα της μαλλάκια.

— Γάβ!.. Θὰ μοῦ μιλήσῃς τώρα, Μιμίκα, ποὺ εἴμαστε μόνοι; Γάβ;

Μιλιὰ ἡ Μιμίκα. Κοιμᾶται... κοιμᾶται πάντα.

— Γάβ! Δὲ μὲ χαϊδεύεις τουλάχιστον λιγάκι; Γάβ!.. Ἐγὼ ποὺ σ' ἐλευθέρωσα.

Τίποτα. Ἀμίλητη ἡ Μιμίκα.

Ὤ, τί κλάμμα ποὺ ἔκανε ὁ Μπουμποῦκος ὅλη τὴ νύχτα δίπλα της. Νὰ μὴ θέλῃ νὰ τοῦ ρίξῃ οὔτε μιὰ ματιά.

— Γάβ!.. Γάβ!.. Δὲ μὲ λυπᾶσαι;

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, πέρασε ἀπ' τὴν ἐκκλησιὰ ὁ δραγάτσης μὲ τὴν τουφεκάρα του.

— Χριστὲ καὶ Παναγιά!.. Τί ἔκανες, βρωμόσκυλο; ξέθαψες τὴ μικρὴ κυρία;

Καὶ στὴ στιγμὴ ρίχνει μιὰ τουφεκιὰ στὸ Μπουμποῦκο. Μπάμ!..

Ἔπεσε δίπλα στὴ Μιμίκα ὁ Μπουμποῦκος. Κοίταξε λίγο ξαφνιασμένος τὸ δραγάτση μὲ τὰ μεγάλα του μάτια καὶ ρώτησε παραπονιάρικα:

— Γάβ;.. Γιατί; ἦταν κακό;..

Καὶ ψόφησε

ΑΙΔΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΘΥΜΙΣΗ

Μπουμπούκια ὠχρόλευκα ριγμένα
Τοῦ τραπεζιοῦ σὲ κάποιαν ἄκρη,
Γιὰ σᾶς, λουλούδια μου κομμένα,
Ἀργοσκαλάζει ἕνα μου δάκρυ...

Ἤταν τῆς τύχης σας γραμμένα,
Στοῦ κόσμου τὴν ἀνεμοζάλη
Τόσο μικρὰ νὰ ζῆτε, ὠϊμένα,
Μακριὰ ἀπ' τῆς μάννας τὴν ἀγκάλη...

Ρόδα φτωχά, πῶς σᾶς λυπᾶμαι!
Καὶ πιότερο, γιατὶ θυμᾶμαι
Κάποια μικρούλια κεφαλάκια

—Ἐγὼ καὶ τρία μου ἀδελφάκια—
Ποὺ μείναμε μιὰ κρύαν ἡμέρα
Δίχως μητέρα!..

ΜΑΡΙΑ Μ. ΦΑΛΑΓΓΑ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Β'.

Ἀλλὰ ποιὸς μένει αἰώνια μωρό; Ἔτσι κι' ἐγὼ μεγάλωνα σιγὰ σιγὰ καὶ μάθαινα τὸν κόσμο καὶ τὰ πράγματά του. Ἀνάμεσα: στἄλλα, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὰ πρῶτα, ἔμαθα νὰ πιάνω ποντίκια. Παραμόνευα κρυμμένως, πότε πίσω ἀπ' τὸ τσόκαρό μου, πότε πίσω ἀπὸ κανένα καλάθι ἢ σακκί, καὶ μόλις ἔβγαινε κανένα, ὁρμοῦσα ξαφνικὰ καὶ τἄρπαζα μὲ τὰ νύχια μου, πρὶν προφτάσῃ νὰ χωθῇ στὴν τρύπα του ἢ στὴ φάκα. Μερικὰ ἀπ' αὐτὰ ἦταν μεγάλα σχεδὸν σὰν καὶ μένα. Κι' ὅμως δὲν τὰ φοβούμουν καθόλου. Ἐκεῖνα δὲ ντρέπουνταν τὸ μπόϊ τους καὶ μὲ φοβοῦνταν, ἐμένα, ἕνα μικρὸ ἀκόμα γατάκι! Μὰ γι' αὐτὸ ἴσα-ἴσα μποροῦσα νὰ τὰ πιάνω. Ἂν δὲν ἦταν τόσο δειλά, θὰ παλεύαμε σὰν ἄντρες καί... ὅποιος νικοῦσε.

Ὡστόσο ἦταν καὶ ζῶα πού, ὅσο ἄφοβος κι' ἂν ἤμουν, τὰ φοβόμουν κι'

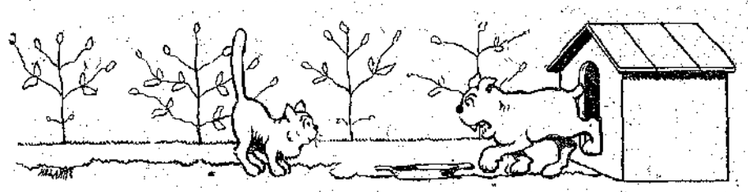

ἐγὼ... μὲ τὸ δίκιο μου. Παραδείγματος χάρη, ὁ Τόπ, τὸ χοντρὸ μπουλντὸκ τοῦ σπιτιοῦ, ποὺ εἶχε δικό του σπιτάκι στὸν κῆπο. Σπάνια, καθὼς ξέρετε, συγκάνουν γατιὰ καὶ σκυλιά. Τὶς περισσότερες φορὲς τὰ χωρίζει μιὰ ἀμοιβαία ἔχθρα κι' ἀντιπάθεια. Γι' αὐτὸ κι' ὁ Τόπ, χωρὶς νὰ τοὔχω κἄνει τίποτα, δὲν μποροῦσε νὰ μὲ χωνέψῃ καὶ μόλις μ' ἔβλεπε μποροστά του, ἀγρίευε φοβερὰ καὶ μὲ γαύγιζε σὰ λυσσασμένος.

Μὰ κι' ἐγὼ δὲν πήγαινα παρακάτω. Ὤ, ναί, ἀγρίευα κι' ἐγώ, φούσκωνα ὅλος, σήκωνα τὴ ράχη μου ὡς ἐκεῖ-πάγω καὶ τοὔκανα μέσ' στὰ μοῦτρα: Πούφ! πούφ!.. Τότε ὁ Τὸπ ὁρμοῦσε, κι' ἐγώ, φοβισμένως, τἔβαζα στὰ πόδια καὶ γλύτωνα.

Ἔ, καὶ νὰ μ' ἔβλεπε ἀπὸ κανένα μέρος κάποιο ἀπὸ τὰ ποντίκια ποὺ τὰ κυ-

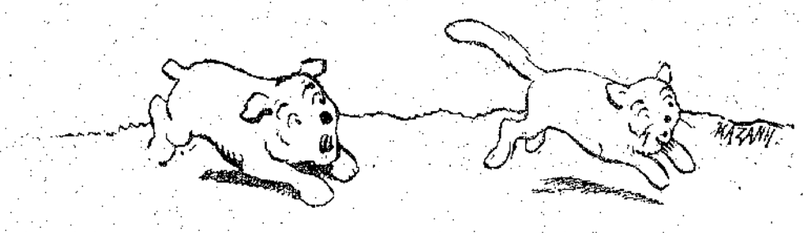

νηγοῦσα κι' ἐγώ! «Ἀαα!» θἄκανε μὲ τὴ μεγαλύτερη εὐχαρίστηση. «Καλὰ νὰ πάθῃς, παλιο-Χιόνη, φοβητσιάρη! Βρῆκες καὶ σὺ τὸ μάστορή σου!»

Μιὰ μέρα, ποὺ εἶχα κατεβεῖ στὸν κῆπο καὶ τριγύριζα γιὰ πεταλούδες καὶ σπουργίτια, βρέθηκα, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω, κοντὰ στὸ σπιτάκι τοῦ Τόπ. Δὲν πρόφτασα νἀπομακρυνθῶ, ὅταν ὁ κακὸς σκύλος, ποὺ μὲ εἶχε μυριστεῖ, πετάχτηκε ἀπὸ μέσα καὶ μὲ κυνήγησε.

— Γάβ! γάβ!—Πούφ! πούφ!

Καὶ τὸ βάζω στὰ πόδια.

Ἄλλες φορές, ὁ κακὸς σκύλος μὲ κυνηγοῦσε μόνο ἴσως γιὰ νὰ μὲ φοβίσῃ. Κι' ἅμα ἐγὼ τρέχοντας ἀπομακρυνόμουν πολύ, ἢ πρόφτανα νὰ σκαρφαλώσω σὲ κανένα δέντρο, μάφινε καὶ γύριζε πίσω. Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως φαίνεται πὼς τἔβαλε πεῖσμα νὰ μὲ πιάσῃ, νὰ μὲ πνίξῃ. Ἔτσι μὲ ἐπῆγε κυνηγώντας ὥς τὴν ξώπορτα. Κι' ἐπειδὴ δὲν μποροῦσα πιὰ οὔτε σὲ δέντρο νὰ σκαρφαλώσω, οὔτε πουθενὰ νὰ τρυπώσω, ἀναγκάστηκα νὰ πεταχτῶ ἔξω στὸ δρόμο καὶ νὰ ἐξακολουθήσω τὴν τρεχάλα.

Ὁ Τὸπ πάντα ξοπίσω μου. Ἄχ! θὰ μ' ἔφτανε; θὰ μἄρπαζε; θὰ μ' ἔπνιγε;..

('Ακολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΔΑΥΙΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CH. DICKENS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Τώρα, εἶπε, διάβασέ μου τίποτά ἄλλο γιὰ τοὺς κρ... γιὰ τοὺς κροκόδειλους.

Μὰ δὲν πρόφτασα, γιατὶ χτύπησε τὸ κουδούνι στὴν πόρτα τοῦ κήπου κι' ἦρθε ἡ μητέρα ἀπ' ἔξω. Μὲ φίλησε καὶ μ' ἔβαλε νὰ κοιμηθῶ.

Ἕνα πρωΐ, ἤμουν στὸν κῆπο μὲ τὴ μαμά, ὅταν πέρασε ἀπ' ἔξω ἕνας κύριος ἀπάνω στ' ἄλογο. Στάθηκε ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὰ κάγκελα, χαιρέτησε τὴ μητέρα μου φιλικὰ καὶ τῆς ζήτησε νὰ τοῦ ἐπιτρέψει νὰ μὲ πάρει στ' ἄλογό του νὰ μοῦ κάνει ἕνα γῦρο.

Ἐγὼ δὲν ἤθελα, μὰ ἀφοῦ μ' ἔδωσε ἡ μητέρα μου, στάθηκα κι' ἐγὼ φρόνιμα στ' ἄλογο, σχεδὸν μέσα στὴν ἀγκαλιὰ αὐτοῦ τοῦ κυρίου, ποὺ τὸν ἔλεγαν κύριο Μύρστον. Τότε κοίταξα τὸ πρόσωπό του μὲ τὰ δυὸ μαῦρα βαθειὰ μάτια του καὶ μοῦκανε πολὺ κακό. Χωρὶς νὰ ξέρω τὸ γιατί, τὸν ἀντιπάθησα ἀμέσως καὶ δὲν ἔβλεπα τὴν ὥρα πότε νὰ γυρίσουμε. Τέλος γυρίσαμε. Ἡ μητέρα μὲ ρωτοῦσε πῶς μοῦ φάνηκε ὁ περίπατος, ἐγὼ τῆς διηγόμουν τί εἶδα καὶ κείνη γελοῦσε εὐχαριστημένη.

Καθὼς ὅλ' αὐτὰ εἶναι τόσο μακρυνά, μοῦ φαίνεται πὼς ἀκριβῶς τὴν ἄλλη μέρα μὲ πῆρε στὴν κουζίνα ἡ Πέγκοτού (αὐτὸ ὅμως μπορεῖ νἄγινε καὶ σὲ δυὸ ἢ τρεῖς μῆνες) καὶ μοῦ εἶπε:

— Κύριε Ντάβυ θέλετε νἀρθῆτε μαζί μου, νὰ μείνετε δεκαπέντε μέρες στοῦ ἀδερφοῦ μου, στὸ Πόρτσμουθ; Σᾶς κάνει γοῦστο;

— Εἶναι διασκεδαστικὸς ὁ ἀδερφός σου, Πέγκοτου;

— Διασκεδαστικός; Μὰ... καὶ βέβαια εἶναι διασκεδαστικός. Ὕστερα τί θὰ πεῖ αὐτό; ἐκεῖ εἶναι θάλασσα, βάρκες, καράβια, ψάρεμα ... εἶναι καὶ ὁ Χάμ, ποὺ θὰ παίζετε μαζί.

Τὸ πρόγραμμα αὐτὸ μοῦ φάνηκε τόσο θαυμάσιο, ὥστε ἀπάντησα ἀμέσως ὅτι ἤθελα πολὺ νὰ κάμω αὐτὸ τὸ ταξίδι. Ἀλλὰ ἡ μητέρα τί θάλεγε;

— Οὔ, θὰ σᾶς ἀφήσει. Ἄμα ἔρθει, θὰ τῆς τὸ πῶ.

Ἡ μητέρα γύρισε σὲ λίγο κι' ἔδωσε τὴ συγκατάθεσή της. Καὶ τὸ ἴδιο βράδυ κανονίστηκαν ὅλα.

Γρήγορα ἔφτασε ἡ μέρα ποὺ θὰ φεύγαμε, ἂν κι' ἐγὼ φοβόμουν πολὺ μήπως γίνει συντέλεια τοῦ κόσμου πρὶν φτάσει.

Μὲ τί χαρὰ ἄφισα αὐτὸ τὸ σπίτι, ὅπου εἶχα γνωρίσει τόση εὐτυχία! Δὲν ὑποπτευόμουν καθόλου τότε, τί ἔμελλα ἀργότερα νὰ χάσω γιὰ πάντα. Θυμοῦμαι πὼς ἡ μητέρα ἔκλαψε καθὼς μὲ φιλοῦσε, καὶ αἰσθανόμουν τὴν καρδιά της ποὺ χτυποῦσε δυνατά. Κι' ὅταν ξεκίνησε τ' ἁμάξι, θυμοῦμαι πὼς ἡ μητέρα ἔτρεξε καὶ τοῦ φώναξε νὰ σταθεῖ γιὰ νὰ μὲ φιλήσει ἀκόμα μιὰ φορά!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Μιὰ ἀλλαγή.

Ἡ Πέγκοτου εἶχε μαζί της ἕνα καλάθι μὲ τρόφιμα, ποὺ θὰ μᾶς ἔφταναν κι' ἂν πηγαίναμε καὶ στὸ Λονδίνο μὲ τὸ ἴδιο αὐτὸ ἁμάξι, ποὺ τ' ἄλογό του πήγαινε σιγά-σιγά, μὲ ὅλο του τὸ ραχάτι. Πότε τρώγαμε λοιπὸν καὶ πότε κοιμόμαστε. Ἡ Πέγκοτου κοιμόταν ἀκουμπώντας τὸ σαγόνι της πάνω στὸ χερούλι τοῦ καλαθιοῦ καὶ ροχάλιζε τοῦ καλοῦ καιροῦ.

Ἀφοῦ περάσαμε ἀπὸ ἕνα σωρὸ δρόμους καὶ χάσαμε ὧρες ὁλόκληρες σ' ἕνα χάνι, ὅπου τὸ ἁμάξι σταμάτησε γιὰ νὰ ξεφορτώσει κάποιο κιβώτιο, φτάσαμε τέλος στὸ Γιάρμουθ, στὴν πατρίδα τῆς Πέγκοτου. Ἦταν κοντὰ στὴ θάλασσα καὶ δίπλα στὸ ποτάμι. Ἴσιο μέρος, γεμάτο νερά, ἔτσι ποὺ ἡ πρώτη μου σκέψη ἦταν πὼς οἱ ἄνθρωποι ἐδῶ ἔπρεπε νὰ ἦταν πάντα βρεμένοι.

Μάλιστα ἀπορροῦσα πῶς μπορροῦσε νὰ ὑπάρχει ἕνα μέρος τόσο ἴσιο, ἀφοῦ ἡ γεωγραφία μου ἔλεγε ὅτι ἡ γῆ ἦταν σφαιρική. Ὕστερα ὅμως σκέφθηκα (τόσα ἤξερα!) ὅτι πιθανὸ αὐτὸ τὸ μέρος νὰ ἦταν στοὺς πόλους κι' ἔτσι ἐξηγοῦνταν ὅλα!

— Ἂν εἶχε καὶ κανένα λόφο ἐδῶ καὶ κεῖ, εἶπα στὴν Πέγκοτου, θὰ ἦταν καλύτερα.

— Ἄ, πά, πά! ἀπάντησε ἡ Πέγκοτου. Τί γυρεύουν οἱ λόφοι στὸ Γιάρμουθ!

Ὅταν βρεθήκαμε στὸ δρόμο, κι' αἰ στεύθηκα τὴ μυρωδιὰ ἀπὸ τὰ ψάρια κι' ἀπὸ τὴν πίσσα, κι' ὅταν εἶδα τοὺς ψαράδες καὶ τοὺς ναῦτες ποὺ πηγαινοερχόντανε, ἐνθουσιάστηκα μονομιᾶς, κι' ἡ Πέγκοτου ἄκουγε εὐχαριστημένη τὶς ἐντυπώσεις μου, καὶ στὸ τέλος μοῦ εἶπε ὅτι «ὅλοι πιὰ τὄχουν παραδεχτεῖ» ὅτι τὸ Γιάρμουθ εἶναι τὸ ὡραιότερο μέρος τοῦ κόσμου.

— Ἄ, νὰ ὁ Χάμ! φώνιαξε ἀμέσως. Πῶς μεγάλωσε! Ἀγνώριστος εἶναι!

Ὁ Χάμ μᾶς περίμενε στὸ χάνι καὶ μὲ ρώτησε τί κάνω σὰ νὰ ἦταν παλιός μου γνώριμος. Ἐγὼ δὲν τὸν εἶχα ἰδεῖ ποτέ, γιατὶ δὲν εἶχε ξανάρθει στὸ σπίτι ἀπὸ τὴ νύχτα ἐκείνη ποὺ γεννήθηκα. Ἀλλὰ ἡ γνωριμιά μας προχώρησε πολύ, ὅταν μὲ πῆρε στὴ ράχη του γιὰ νὰ πάμε στὸ σπίτι του.

Ἦταν ψηλὸ καὶ γερὸ ἀγόρι, ποὺ τὸ πρόσωπό του ἦταν πολὺ παιδιάτικο καὶ τὰ μάτια του ἔμοιαζαν μὲ προβάτου. Τὰ ροῦχα του ἦταν ἀπὸ καραβόπανο καὶ τὸ παντελόνι του τόσο σκληρό, ὥστε φαντάζομαι ὅτι θὰ στεκόταν ὄρθιο, ἔστω κι' ἂν δὲν ἦταν τὰ ποδάρια του μέσα. Τὰ μαλλιά του ἦταν κατάξανθα καὶ κατσαρά.

Περάσαμε ἀπὸ ἀμμουδιὲς καὶ ἀπὸ μονοπάτια γεμάτα σκουπίδια. Περάσαμε ὕστερα πλάϊ σ' ἐργοστάσια, σὲ ναυπηγεῖα, καὶ παντοῦ ἔβλεπα βάρκες καὶ καΐκια, παλιά, καινούργια, ξηλωμένα, ἀρχινισμένα ἢ ἕτοιμα.

— Νὰ τὸ σπίτι μας, κύριε Ντάβυ, μοῦ εἶπε ξαφνικὰ ὁ Χάμ.

Κοίταξα ἕνα γῦρο, ὅσο μακρυὰ μποροῦσε νὰ φτάσῃ τὸ μάτι μου. Μὰ πουθενά, μήτε στὴν ἀμμουδιά, μήτε στὴ θάλασσα, μήτε στὸ ποτάμι, δὲν ἀνακάλυψα τὸ παραμικρὸ σπίτι. Μόνο ἕνα μαῦρο καΐκι εἶδα ἐκεῖ κοντά, ποὺ ἦταν πλαγιασμένο στὴν ἄμμο, κι' ἀπὸ πάνω, ἕνας καπνὸς ἔβγαινε ἀπὸ κάποια τρύπα, ποὺ ἔμοιαζε μὲ καπνοδόχη.

Μὰ σπίτι πουθενά.

— Μὰ ποῦ εἶναι; ρώτησα

— Αὐτὸ εἶναι, κύριε Ντάβυ.

— Αὐτὸ τὸ καράβι;

— Ναί, αὐτό.

Λοιπόν, ἂν μοῦδειχναν τὸ παλάτι τοῦ Ἀλαδίνου ἐκεῖνη τὴ στιγμή, δὲ θὰ ἤμουν τόσο ἐνθουσιασμένος ὅσο ἤμουν ὅταν σκεπτόμουν ὅτι θὰ κατοικήσω μέσα σ' αὐτὸ τὸ καράβι!

Εἶχε μιὰ χαριτωμένη πορτούλα στὸ πλευρό, εἶχε ταβάνι καὶ παράθυρα. Μὰ τὸ σπουδαιότερο εἶναι πὼς ἦταν ἀληθινὸ καράβι κι' εἶχε ἁρμενίσει στὶς θάλασσες χρόνια καὶ χρόνια, δίχως νὰ φαντάζεται πὼς θὰ χρησίμευε μιὰ μέρα γιὰ σπίτι στὴ στεριά. Κι' αὐτὸ προπάντων τοῦδινε στὰ μάτια μου τόση χάρη καὶ τόση γοητεία.

Ἀπὸ μέσα ἦταν κατακάθαρο καὶ συγυρισμένο τὸ παράξενο αὐτὸ σπίτι. Στὴ μέση ἦταν ἕνα τραπέζι, στὸν τοῖχο ἕνα παλιὸ ρολόγι καὶ διάφορες χρωματιστὲς εἰκόνες, ποὺ παρίσταναν σκηνὲς τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Στὰ δοκάρια τῆς σκεπῆς ἦταν καρφωμένοι κάτι μεγάλοι γάντζοι, ποὺ δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω τὸν προορισμό τους. Πλάϊ στοὺς τοίχους ἦταν ἀραδιασμένα σεντούκια κι' ἄλλα πράγματα, ποὺ μποροῦσε κανεὶς μιὰ χαρὰ νὰ τὰ χρησιμοποιήσῃ γιὰ καθίσματα.

Ὕστερα ἡ Πέγκοτου ἄνοιξε μιὰ πόρτα καὶ μ' ἔμπασε σὲ μιὰ μικρὴ κρεβατοκάμαρα. Ἦταν ἀκριβῶς στὴν πλώρη κι' εἶχε γιὰ παράθυρο μιὰ τρύπα, ἀπ' ὅπου περνοῦσε ἄλλοτε τὸ τιμόνι. Ἕνας καθρέφτης στὸν τοῖχο μὲ κορνίζα ἀπὸ πεταλίδες, ἕνα κρεβατάκι ἴσα ἴσα στὸ μπόϊ μου, καὶ κάμποσα θαλασσινὰ χόρτα μέσα σὲ μιὰ γαλάζια κανάτα.

Σ' ὅλο τὸ σπίτι κυριαρχοῦσε ἡ μυρωδιὰ τοῦ ψαριοῦ κι' ἦταν τόσο δυνατή, ὥστε καθὼς ἔβγαλα τὸ μαντήλι μου καὶ

τὄφερα στὴ μύτη μου, μύριζε σὰ νὰ εἶχα τυλίξει μέσα ἕναν ἀστακό. Τόπα στὴν Πέγκοτου καὶ μοῦ ἐξήγησε ὅτι ὁ ἀδελφός της ἐμπορευόταν ἀστακούς, καβούρια καὶ γαρίδες. Κι' ἀληθινά. εἶδα ὕστερα ἕνα σωρὸ ἀπ' αὐτὰ τὰ θαλασσινά, μπερδεμένα τόνα μὲ τἄλλο μέσα σ' ἕνα κουβὰ κι' ἕτοιμα νὰ δαγκάσουν ὅ,τι βρισκόταν μπροστά τους.

Μᾶς ὑποδέχθηκε μιὰ εὐγενικιὰ γυναίκα. ποὺ φοροῦσε ἄσπρη ποδιὰ κι' εἶχε κοντά της ἕνα χαριτωμένο κοριτσάκι μὲ γαλάζιες χάντρες στὸ λαιμό, ποὺ μόλις μὲ εἶδε ἔτρεξε νὰ κρυφτῆ.

Τελειώναμε τὸ φαγητό μας (κοτόπουλο, φρέσκο βούτυρο, πατάτες καὶ βραστὸ ἀστακὸ) ὅταν μπῆκε μέσα ἕνας ἄντρας μὲ μακρυὰ μαλλιὰ καὶ πολὺ ἀγαθὴ φυσιογνωμία. Ἦταν ὁ Δανιὴλ Πέγκοτου, ὁ ἀδερφὸς τῆς Κλάρας Πέγκοτου, τῆς δικῆς μας.

— Χαίρομαι πολὺ ποὺ σᾶς βλέπω, μοῦ εἶπε. Εἴμαστε λιγάκι ἀγριάνθρωποι ἐμεῖς. μὰ ἀγαποῦμε τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους κι' εἴμαστε πάντα στοὺς ὁρισμούς σας.

Ἐγὼ τὸν εὐχαρίστησα καὶ τὸν κοίταζα μὲ πολλὴ περιέργεια.

— Πῶς εἶναι ἡ μαμά σας; μὲ ρώτησε ὕστερα ὁ Δανιὴλ Πέγκοτου.

— Καλά, εὐχαριστῶ, ἀπάντησα. Σᾶς στέλνει τοὺς χαιρετισμούς της.

Τὸ τελευταῖο τὄβγαλα ἀπὸ τὸ κεφάλι μου, θέλοντας νὰ κάμω μιὰ φιλοφρόνηση στὸν καλὸν ἄνθρωπο.

— Εὐχαριστῶ, πολύ, εἶπε. Ἂν μείνεται μαζί μας κάμποσο καιρό, θὰ μᾶς κάμετε μεγάλη χαρὰ καὶ σὲ μένα καὶ στὸ Χάμ καὶ στὴ μικρὴ Αἰμιλία.

Μοῦδειξε ὅλο τὸ σπίτι κι' ὕστερα πῆγε νὰ πλυθῆ μὲ ζεστὸ νερὸ καὶ γύρισε μ' ἕνα πρόσωπο κατακόκκινο, τόσο ποὺ δὲν τὸ ξεχώριζες ἀπὸ τοὺς ἀστακούς του καὶ τὶς γαρίδες, ποὺ ἐμπορεύοταν.

«Ἡ μὶς Μπέτσυ κόλλησε στὸ τζάμι τὴ μύτη της.» (Σελ. 12, στ. α'.)

Ὅταν τὸ βράδυ κλείσαμε τὴν πόρτα (ἔκανε ἀρκετὴ ψύχρα) καὶ καθίσαμε νὰ πάρουμε τσάϊ, τὸ σπιτικὸ αὐτὸ μοῦ φάνηκε ἡ καλύτερη φωλιὰ ποὺ μποροῦσε κανεὶς νὰ φανταστῆ. Ν' ἀκοῦς τὸν ἄνεμο νὰ σφυρίζῃ ἀπ' ἔξω, νὰ ξέρεις ὅτι τριγύρω παντοῦ ἦταν ὁμίχλη, καὶ νὰ κάθεσαι πλάϊ στὴ φωτιὰ στὸ μοναχικὸ αὐτὸ σπιτάκι, ποὺ ἦταν ἕ.α καράβι—ἄ, ἦταν κάτι σὰν παραμύθι ποὺ μὲ γοήτευε!

Ἡ μικρὴ Αἰμιλία νίκησε ἐπιτέλους τὴ δειλία της κι' ἦρθε καὶ κάθησε πλάϊ μου σ' ἕνα μικρὸ σεντούκι, ὅπου ἴσα-ἴσα χωρούσαμε οἱ δυό μας.

Ὁ Δανιὴλ Πέγκοτου κάπνιζε τὴν πίπα του, ἡ Πέγκοτου (ἡ δική μας Πέγκοτου) ἔρραβε ὁλόενα, ἔχοντας πάντα μπροστά της τὸ κουτὶ μὲ τὶς κλωστὲς καὶ τὶς βελόνες καὶ ἕνα κομμάτι κερί, ὅπου γυάλιζε τὴν κλωστὴ γιὰ νὰ τὴν περάσῃ στὴ βελόνα. Ὁ Χὰμ πολεμοῦσε νὰ μὲ μάθῃ ἕνα παιγνίδι στὰ χαρτιά.

Τότε μοῦ ἦρθε ἡ ἰδέα νὰ πῶ μιὰ ἐξυπνάδα.

— Κύριε Πέγκοτου, εἶπα, γιατὶ τὸ γιό σας τὸν βγάλατε Χάμ; Ἐπειδὴ κατοικεῖτε μέσα στὴν κιβωτό;

Εἶχα πρόχειρα, βλέπετε, στὸ νοῦ μου τὰ ὀνόματα τῶν παιδιῶν τοῦ Νῶε.

Ὁ Δανιὴλ Πέγκοτου σκέφθηκε ἴσως μήπως καὶ γιὰ τ' ἄλλα πρόσωπα τῆς οἰκογένειας εἶχα σχηματίσει σφαλερὴ ἀντίληψη.

— Κι' ἡ μικρὴ Αἰμιλία, ρώτησα, εἶναι κόρη σας;

— Ὄχι, μικρέ μου κύριε. Εἶναι κόρη τοῦ Τόμ, τοῦ κουνιάδου τοῦ ἀδερφοῦ μου. Ἐμένα μοῦ πέφτει ἀνιψιά.

Δὲ μπόρεσα νὰ μὴ ρωτήσω, ὕστερα ἀπὸ μικρὴ σιωπή:

— Πέθανε, κι' αὐτός; κύριε Πέγκοτου;

— Πνίγηκε! ἀπάντησε.

Κατάλαβα πὼς ἦταν δύσκολο νὰ ἐξακολουθήσω πὶς ἐρωτήσεις μου, ἀλλὰ ἤθελα νὰ τὰ μάθω πιὰ ὅλα.

— Δὲν ἔχετε σεῖς παιδιά, κύριε Πέγκοτου;

— Ὄχι, κύριε, ἀποκρίθηκε γελώντας. Ἐγὼ εἶμαι ἀνύπαντρος.

— Ἀνύπαντρος! εἶπα ξαφνισμένος. Μὰ τότε, τί εἶναι αὐτὴ ἡ κυρία;

Κι' ἔδειξα τὴ γυναῖκα μὲ τὴν ἄσπρη ποδιά, ποὺ καθόταν κι' ἔπλενε σὲ μιὰν ἄκρη.

— Εἶναι ἡ κυρὰ-Κούμιτζ.

— Εἶναι συγγενής σας;

Ἐδῶ ὅμως ἡ Πέγκοτου (ἡ δική μας ἡ Πέγκοτου) μοῦκανε νόημα νὰ σταματήσω, καὶ τότε κι' ἐγὼ κάθησα ἥσυχος καὶ κοίταζα τοὺς ἄλλους δίχως νὰ μιλῶ, ὡς τὴν ὥρα ποὺ πήγαμε νὰ κοιμηθοῦμε. Τότε, μυστικὰ μέσα στὴ μικρὴ μου καμπίνα, ἡ Πέγκοτου μου ἐξήγησε, ὅτι ὁ ἀδερφός της εἶχε υἱοθετήσει τὰ δυὸ ἀνίψια του, τὸ Χὰμ καὶ τὴν Αἰμιλία, ὅταν ἔμειναν ὀρφανά. Ὅσο γιὰ τὴν κυρὰ-Κούμιτζ, ἦταν χήρα ἑνὸς ναυτικοῦ, ποὺ ἦταν συνεταῖρος τοῦ Δανιήλ, καὶ πέθανε πολὺ φτωχός.

— Κι' ὁ ἀδερφός μου φτωχὸς εἶναι, εἶπε ἡ Πέγκοτου, μὰ εἶναι μάλαμα σωστὸ καὶ κάνει ὅσο καλὸ τοῦ περνᾷ ἀπὸ τὸ χέρι. Μὰ δὲ θέλει νὰ τοῦ λέμε ποτὲ γιὰ τὶς καλοσύνες του, θυμώνει.

Ὁ ὕπνος μὲ πῆρε γρήγορα, ἂν καὶ πολεμοῦσα νἀκούω τὸ θόρυβο ποὺ ἔκανε ὁ Δανιὴλ κι' ὁ Χάμ, καθὼς κρεμοῦσαν τὶς ναυτικὲς αἰῶρες τους γιὰ νὰ κοιμηθοῦν. Τότε ἐξήγησα καὶ τὸν προορισμὸ ποὺ εἶχαν ἐκεῖνοι οἱ γάντζοι οἱ καρφωμένοι στὰ δοκιάρια τῆς σκεπῆς. Ἡ σκέψη ὅτι ἡ θάλασσα ἦταν κοντὰ κι' ὅτι ἀπ' ἔξω σφύριζε δαιμονισμένα ὁ ἄνεμος, μ' ἔκανε νὰ φοβᾶμαι στὴν ἀρχή. Μὰ ὕστερα τὸ πῆρα ἀπόφαση πὼς ἤμουν μέσα σὲ καράβι καὶ! στὰ τελευταῖα, σκέφθηκα, ὁ Δανιὴλ εἶναι δῶ, γιὰ ὅ,τι κι' ἂν χρειαστῆ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ὑπὸ ANATOLE FRANCE

ΦΑΝΙΤΣΑ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὕστερα ὅμως κατάλαβε πὼς τὰ πουλιὰ ἤθελαν ψωμάκι καὶ πὼς ἦταν μικροὶ ζητιάνοι. Ἀλήθεια ἦταν ζητιάνοι, ἦταν ὅμως καὶ τραγουδιστές. Ἡ Φανίτσα εἶχε καλὴ καρδιὰ καὶ δὲ μποροῦσε νὰ μὴ δώση ψωμὶ στὰ πουλιά, ποὺ τὸ πλήρωναν μὲ τραγούδια.

Ἦταν μικρὴ χωριατοπούλα καὶ δὲν ἤξερε ὅτι μιὰ φορά, σὲ μιὰ χώρα ὅπου ἡ γαλανὴ θάλασσα λούζει τοὺς ἀσπρους βράχους, ἕνας τυφλὸς γέρος ἔβγαζε τὸ ψωμί του τραγουδώντας στοὺς βοσκοὺς τραγούδια, ποὺ οἱ σοφοὶ τὰ θαυμάζουν καὶ σήμερα ἀκόμη. Ἡ καρδιά της ὅμως ἄκουσε τὰ πουλάκια, καὶ τοὺς ἔρριξε ψίχαλα, ποὺ δὲν πρόφταναν νὰ πέσουν κατάγῆς, γιατὶ τὰ πουλιὰ τ' ἄρπαξαν στὸν ἀέρα.

Ἡ Φανίτσα εἶδε ὅτι τὰ πουλιὰ δὲν εἶχαν ὅλα τὸν ἴδιο χαρακτῆρα. Μερικὰ στεκόνταν σὲ κύκλο μπροστὰ στὰ πόδια της καὶ περίμεναν νὰ πέσουν τὰ ψίχουλα μπροστὰ στὴ μύτη τους. Αὐτὰ ἦταν φιλόσοφοι. Ἄλλα ὅμως φτερούγιζαν πολὺ ἐπιδέξια τριγύρω της. Εἶδε μάλιστα κι' ἕναν κλέφτη, ποὺ ἐρχόταν ἀδιάντροπα νὰ τῆς τσιμπήση τὴ φέτα.

Ἔτριψε τὸ ψωμὶ κι' ἔρριξε τὰ ψίχαλα σ' ὅλα τὰ πουλιά. Δὲν ἔτρωγαν ὅμως ὅλα. Ἡ Φανίτσα παρατήρησε ὅτι τὰ πιὸ θαρρετὰ καὶ τὰ πιὸ ἔξυπνα δὲν ἄφιναν τίποτα γιὰ τ' ἄλλα.

— Αὐτὸ δὲν εἶναι καθόλου δίκιο, τοὺς εἶπε. Ὅλοι πρέπει νὰ φᾶνε.

Ἀλλὰ κανεὶς δὲν τὴν ἄκουσε. Ἔτσι πάντα δὲν τοὺς ἀκοῦν ἐκείνους ποὺ μιλοῦν γιὰ δικαιοσύνη. Προσπάθησε μὲ κάθε τρόπο νὰ βοηθήση τ' ἀδύνατα πουλιὰ καὶ νὰ ἐνθαρρύνη τὰ δειλά. Μὰ δὲν τὸ κατόρθωσε. Καὶ πάντα τὰ μεγάλα πουλιὰ ἔτρωγαν πιὸ πολὺ ἀπὸ τ' ἀδύνατα. Καὶ ἡ Φανίτσα θύμωνε μ' αὐτό. Δὲν ἤξερε, βλέπετε, πὼς ἔτσι γίνεται τὶς περισσότερες φορές.

Ψίχουλο-ψίχουλο, ὅλη τὴ φέτα τὴν ἔφαγαν οἱ μικροὶ τραγουδιστές. Κι' ἡ Φανίτσα γύρισε εὐχαριστημένη στὸ σπίτι τῆς γιαγιᾶς.

***

Ὅταν ἦρθε τὸ βράδυ, ἡ γιαγιὰ πῆρε τὸ καλάθι, ὅπου ἡ Φανίτσα τῆς εἶχε φέρει γαλέτα, τὸ γέμισε μῆλα καὶ σταφύλια, πέρασε τὸ χερούλι στὸ μπράτσο τῆς ἐγγονῆς της καὶ τῆς εἶπε;

— Φανίτσα, γύρισε ἴσια στὸ σπίτι καὶ μὴ σταθῆς νὰ παίξης μὲ τὰ παλιόπαιδα τοῦ χωριοῦ. Νὰ εἶσαι πάντα φρόνιμο κορίτσι. Στὴν εὐχή μου.

Ὕστερα τὴ φίλησε. Ἡ Φανίτσα ὅμως στεκόταν συλλογισμένη στὸ κατώφλι.

— Γιαγιά; εἶπε.

— Τί θέλεις, Φανίτσα μου;

— Ἤθελα νὰ μοῦ πῆς, εἶναι βασιλόπουλα ἀνάμεσα σ' αὐτὰ τὰ πουλιὰ ποὺ μοῦφαγαν τὸ ψωμί;

— Τώρα ποὺ δὲν εἶναι πιὰ νεράϊδες, ἀπάντησε ἡ γιαγιά, ὅλα τὰ πουλιὰ εἶναι ζῶα.

— Ἀντίο, γιαγιά.

— Στὸ καλό, Φανίτσα.

Κι' ἡ Φανίτσα ἔφυγε ἀπὸ τὰ χωράφια, πηγαίνοντας στὸ σπίτι της. Ἀπὸ μακρυὰ ἔβλεπε τὴν καπνοδόχη του νὰ καπνίζη στὸ ρόδινο οὐρανὸ τῆς δύσης.

Στὸ δρόμο ἀπάντησε τὸν Ἀντώνη, τὸ παιδὶ τοῦ κηπουροῦ. Τῆς εἶπε:

— Ἔρχεσαι νὰ παίξουμε;

Ἡ Φανίτσα τοῦ ἀπάντησε:

— Δὲν ἔρχομαι, γιατὶ ἡ γιαγιὰ δὲν ἀφίνει. Ἀλλὰ θὰ σοῦ δώσω ἕνα μῆλο, γιατὶ ἐγὼ σ' ἀγαπῶ πολύ.

«Ἡ Φανίτσα ἔριψε τὸ ψωμὶ κι' ἔρριξε τὰ ψίχουλα σ' ὅλα τὰ πουλιά...» (Σελ. 18, στ. α'.)

Ὁ Ἀντώνης πῆρε τὸ μῆλο καὶ φίλησε τὴ Φανίτσα.

Ἀγαπιόνταν πολὺ τὰ δυὸ καλὰ παιδάκια. Κι' ἀδέρφια νᾶταν, δὲν θάχαν περισσότερη ἀγάπη.

Καθὼς προχωροῦσε ἥσυχα στὸ δρόμο της, ἀὰ φρόνιμο κορίτσι, ἄκουσε πίσω της φωνὲς ἀπὸ πουλιὰ καὶ γύρισε κι' εἶδε τοὺς μικροὺς ζητιάνους, ποὺ εἶχε ταΐσει. Τὴν εἶχαν πάρει ἀπὸ πίσω.

— Καλησπέρα, φίλοι, καλησπέρα! τοὺς φώναξε. Εἶναι ὥρα νὰ πᾶτε νὰ κοιμηθῆτε, καλὴνύχτα!

Κι' οἱ φτερωτοὶ τραγουδιστὲς τῆς ἀποκρίθηκαν μὲ φωνὴ ποὺ στὴ γλῶσσα τῶν πουλιῶν ἤθελαν νὰ ποῦν:

— Ὁ Θεὸς μαζί σου!

Κι' ἔτσι ἡ Φανίτσα γύρισε στὴ μαμά της, ἐνῶ τὴ συνόδευε μιὰ ἀέρινη μουσική.

(Ἀκολουθεῖ) ΚΙΜΩΝ ΡΑΚΙΔΗΣ

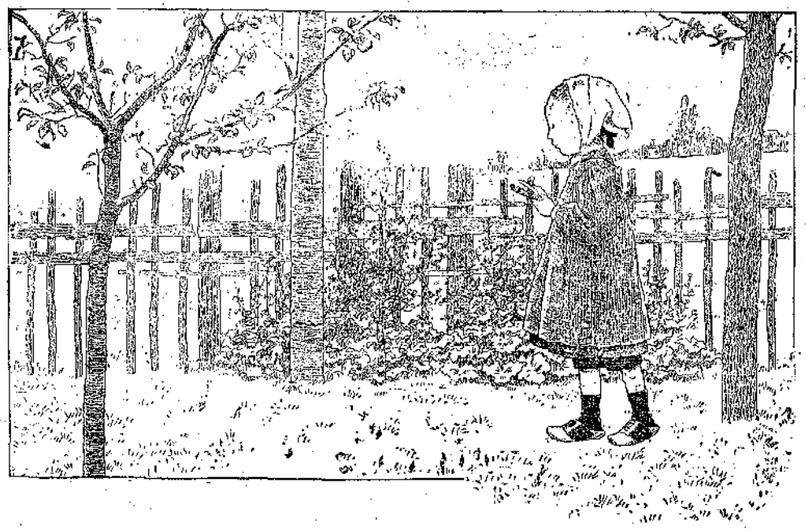

«Τὸ περιβόλι τῆς γιαγιᾶς εἶναι χλόη λουλούδια καὶ πουλιά...» (Σελ. 5, στ. γ'.)

ΝΕΑ ΘΡΥΨΑΛΑ

Ἡ ὁλάνοιχτα πρέπει νᾶχη κανεὶς τὰ μάτια του, ἢ κατάκλειστα ἀπὸ τῆς ἀμαθείας τὸν ὕπνο. Ἡ ἀμάθεια μοιάζει μὲ τὴν ὑπνηλὴ ἐκείνη κατάσταση τοῦ ἀνθρώπου ποὺ κοιτουλᾶ ἀπὸ τὴ νύστα καὶ σκέπτεται ἀκούει, βλέπει καὶ λέγει τοῦ κόσμου τὶς ἀνοησίες!

***

Γιὰ νὰ θαυμάση κανεὶς κάτι — ἕνα ἔργο τέχνης π. χ.: — πρέπει νᾶχη κάποια ἐφόδια, ἄλλως περιορίζεται στὶς ἐντυπώσεις τῆς ἐπιφάνειας. Ὡστόσο, ὅσα περισσότερα γνωρίζει κανείς, τόσο λιγώτερα θαυμάζει.

Δ. Γρ. Κ.

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ JULES CHANCEL

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὁ Σιμὸν τέλειωσε ἐπιτέλους τὸ λόγο του, κατέβηκε ἀπ' τὴν καρέκλα κι' ἑτοιμαζόταν νὰ μπῆ πιὰ στὸ μαγαζί του, ἀκολουθούμενος ἀπὸ ἕνα πλῆθος φίλων ποὺ ἤτάν πρόθυμοι νὰ χειροκροτήσουν κάθε ρήτορα, φτάνει νὰ τοὺς κερνοῦσε κανένα ποτηράκι.

Ὁ μπαρμπα-Ρεμῆς, ἀνοίγοντας δρόμο μὲς στὸ πλῆθος, τὸν πλησίασε καὶ τὸν ἔπιασε ἀπ' τὸ μανίκι.

— Γείτονα, τοῦ εἶπε, ἦρθα γιὰ κεῖνο ποὺ εἴχαμε πεῖ.

— Τί πρᾶγμα; ρώτησε ὁ Σιμὸν δυσαρεστημένος ποὺ τὸν ἐνοχλοῦσαν.

— Σοῦ φέρνω τὸ γιό μου τὸν Νικόλα, ποὺ μοῦ εἶχες ὑποσχεθεῖ πὼς θὰ περνες στὸ μαγαζί σου, γιὰ νὰ τοῦ μάθης τὴν τέχνη. Θέλει νὰ γίνη παπουτσής.

Καὶ λέγοντας αὐτά, ὁ μπάρμπα Ρεμῆς ἔσπρωχνε τὸ παιδὶ πρὸς ἐκεῖνον ποὺ ἤθελε νὰ τοῦ δώση γι' ἀφεντικό· μὰ ὁ Σιμόν, ποὺ αἰσθανόταν τώρα τὸν ἑαυτό του περισσότερο ρήτορα παρὰ παπουτσή, ἄρχισε νὰ γελάη:

— Κάνεις κουβέντα γιὰ δουλειά, καϋμένε, μιὰ τέτοια μεγάλη ἡμέρα! εἶπε Μιὰ τέτοια σπουδαία ἡμέρα σὰν τὴ σημερινή, ποὺ οἱ Μασσαλιῶτες πάνε στὸν Κεραμεικὸ γιὰ νὰ ρίξουν τὸν τύραννο;

Ὁ μπάρμπα-Ρεμῆς σήκωσε τοὺς ὤμους.

— Αὐτά, εἶπε, εἶναι πράγματα ποὺ δὲν μ' ἐνδιαφέρουν ἐμένα. Μοῦ εἶπες, ναὶ ἢ ὄχι, νὰ σοῦ φέρω τὸ Νικόλα γιὰ νὰ τὸν κάνης κάλφα σου, καὶ πὼς ἡ γυναίκα σου χρειαζότανε καὶ κείνη τὴ Νανέττα γιὰ νὰ τὴν βοηθάη;

— Ναί, τὸ εἶπα καὶ δὲν πέρνω πίσω τὸ λόγο μου. Ἄσ' τα ἐδῶ τὰ παιδιά σου, μπάρμπα Ρεμῆ. Δὲν ξέρω ἂν θὰ κάνω καλὸ παπουτσὴ τὸ γιό σου. Σοῦ ὑπόσχομαι ὅμως πὼς θὰ τὸν κάνω ἕναν καλὸ πατριώτη, καὶ σήμερα αὐτὸ εἶναι πιὸ ἀπαραίτητο.

Καὶ καθὼς ὁ Ρεμῆς δοκίμαζε νὰ διαμαρτυρηθῆ, ὁ παπουτσὴς ἐξακολούθησε.

— Μὰ κοίταξε ντὲ γύρω σου, ἀνόητε, καὶ ἴδες τὸ λαὸ πὼς ἀνεβαίνει ὅλο καὶ ψηλότερα. Ἐγὼ τώρα ἀντὶ νὰ μπαλώνω παπούτσια, εἶμαι μέλος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου τοῦ Παρισιοῦ. Στὸ σπίτι μου ἀντίκρυ κάθεται ὁ Δαντόν, ὁ δικηγόρος ποὺ ὥρα τὴν ὥρα θὰ γίνη ὑπουργός. Παρακάτω, κοντὰ στὸν Ἅγιο-Γερμανό, κάθεται ὁ φίλος μου ὁ Μαρά· ἐδῶ, στὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου, ἔχει τὸ χασάπικό του ὁ ἄλλος φίλος μου ὁ Λεζάντρ, καὶ παρακάτω, κοντὰ στὸ Νέο Θέατρο, εἶναι τὸ σπίτι τοῦ Καμίλλου Ντεμουλέν. Ὅλοι αὐτοί, μπάρμπα Ρεμῆ, εἶναι φίλοι μου κι' αὔριο θὰ γίνουν ἡ Κυβέρνηση. Καθὼς βλέπεις λοιπόν, δὲν εἶναι τώρα ὥρα γιὰ νὰ κάθεται κανεὶς καὶ νὰ φτιάνη παπούτσια.

Ὁ μπάρμπα-Ρεμῆς, παρ' ὅλα τὰ χειροκροτήματα καὶ τὰ «ζήτω» ποὺ χαιρέτησαν τὴ ρητορικὴ τοῦ γειτονά του, ἐξακολουθοῦσε ἀκόμη νὰ μένη δύσπιστος καὶ νὰ μὴν πείθεται στὰ λόγια τοῦ Σιμόν. Στεκόταν ἐκεῖ πέρα καὶ δὲν ἤξερε ἂν ἔπρεπε νὰ πάρη τὰ παιδιά του καὶ νὰ φύγη, ἢ νὰ τάφήση στὸν παλαβὸ αὐτὸν ἀφεντικό. Στὸ τέλος ὁ Νικόλας τοῦ εἶπε:

— Ἄφησέ μας ἐδῶ, πατέρα, ὅ,τι κι' ἂν λέει ὁ ἀφεντικός, ἐγὼ θὰ βρῶ νὰ κάνω δουλειὰ στὸ παπουτσίδικο. Καὶ ὅσο γιὰ τὴ Νανέττα, μὴ στενοχωριέσαι. Τὴν παίρνω ἐπάνω μου.

«Παίρνοντας ἕνα παλιὸ παπούτσι, ἄρχισε νὰ τὸ διορθώνη...» (Σελ. 19, στ. γ'.)

Ὁ καϊμένος ὁ μπάρμπα-Ρεμῆς ποὺ τὸν στενοχωροῦσε πολὺ ἡ ἰδέα νὰ σέρνη μαζί του τὰ παιδιά του ὅλη τὴν ἡμέρα, δὲν ἤθελε κι' ἄλλο καλύτερο.

— Ἔ, ἀφοῦ εἶναι ἔτσι, μείνετε ὦ, μικρούλια, εἶπε, καὶ κοιτάξτε νὰ εἶστε φρόνιμα. Τὸ βράδυ, ἅμα τελειώσω τὴ δουλειά μου, θἔρθω νὰ σᾶς πάρω.

Καὶ χωρὶς νὰ κάτση νὰ πιῆ τὸ «ποτηράκι» ποὺ τοῦ πρόσφερε ἡ γυναίκα τοῦ Σιμόν, ὁ μπάρμπα-Ρεμῆς ἀπομακρύνθηκε μὲ μεγάλα βήματα κι' ἔστριψε ἀπ' τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου.

Σὰν ἔμεινε μόνος του, ὁ Νικόλας, χωρὶς νὰ δίνη καμμιὰ προσοχὴ στὸ Σιμὸν ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ ρητορεύη καὶ νὰ κουτσοπίνη μέσα στὸ παραμάγαζο μαζὶ μὲ ὅλους τοὺς χασομέρηδες τῆς γειτονιᾶς, πῆρε τὴν ἀδερφή του ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μπῆκε στὸ ἐργαστήρι.

Τὸ παπουτσίδικο ἦταν ἐντελῶς ἄδειο. Ὁ Νικόλας ἐγκαταστάθηκε στὴ θέση τοῦ παπουτσῆ καί, παίρνοντας ἕνα παλιὸ παπούτσι ποὺ ἦταν πεταμένο χάμω, τὸ ἔβαλε στὰ πόδια του καὶ ἄρχισε νὰ τὸ διορθώνη, ὅπως εἶχε δεῖ τὸ κύρ Σιμὸν νὰ κάνη τὴν ἐποχὴ ποὺ καταδεχόταν ἀκόμη νὰ ἐξασκεῖ τὴ τέχνη του.

Ἐκεῖ ποὺ κάρφωνε, χτυποῦσε καὶ κολλοῦσε, ὁ μικρὸς ἐξηγοῦσε στὴ Νανέττα τὰ σχέδιά του.

— Βλέπεις, ἀδερφούλα μου, ὁ Σιμὸν κάθεται καὶ μᾶς κόβει ἕνα σωρὸ κοῦρες γιὰ τοὺς φίλους του, ποὺ θὰ διώξουν, λέει, τοὺς τυράννους γιὰ νἄρθουν στὰ πράγματα αὐτοί. Ἐγὼ ἀπ' ὅλα τοῦτα δὲ καταλαβαίνω γρύ· τὸ μόνο ποὺ ξέρω εἶναι, πὼς ὅ,τι κι' ἂν γίνη, ὁ κόσμος θὰ ἐξακολουθήση νὰ φοράη παπούτσια, κι' ὅσο φοροῦν παπούτσια οἱ ἄνθρωποι, οἱ παπουτσῆδες θὰ ἔχουν πάντα δουλειά.

Ἡ Νανέττα, ὀρθὴ δίπλα στὸν ἀδερφό της, τὸν ἄκουγε σοβαρή· χωρὶς νὰ μιλήση, κούνησε μόνο τὸ κεφάλι της σὰ νὰ ἐπιδοκίμαζε τὰ λόγια τοῦ Νικόλα ποὺ ἐξακολούθησε:

— Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, βλέπεις, θέλω νὰ μάθω γρήγορα τούτη τὴν τέχνη, γιὰ νὰ μπορῶ νὰ βοηθάω τὸν πατέρα ποὺ δὲν τὰ καταφέρνει πιὰ ὁ καϊμένος.

Τὸ κοριτσάκι ἀφοῦ ἔμεινε γιὰ λίγην ὥρα σκεπτικό, ὕστερα μίλησε κι' αὐτὸ μὲ τὴ σειρά του:

— Ἔχεις δίκιο, Νικόλα, εἶπε, νὰ θέλης νὰ μάθης τούτη τὴν τέχνη, μιὰ καὶ σ' ἀρέσει. Μὰ ἐγὼ δὲ θέλω, ὅπως ἀποφάσισε ὁ πατέρας, νὰ βοηθάω τὴ γυναῖκα τοῦ Σιμὸν στὸ μαγειρειό. Νὰ κερνάω κρασὶ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, εἶναι ἕνα πρᾶγμα ποὺ μοῦ φέρνει ἀηδία, ἀρκεῖ μονάχα νὰ τὸ σκέπτομαι.

Ἐμένα μοῦ ἀρέσουν οἱ ὡραῖοι καὶ καλοντυμένοι κύριοι, οἱ ὄμορφες κυρίες μὲ τὰ μεταξωτὰ φορέματα καὶ τὶς ντανταλλες στὸ λαιμό, σὰν ἐκεῖνες ποὺ ἔβλεπα στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Κώμου ἢ στὸν Κεραμεικό.

Ὁ Νικόλας χαμογέλασε καὶ μουρμούρισε τραβώντας τοὺς σπάγγους τοῦ παπουτσιοῦ ποὺ ἔρραβε:

— Εἶσαι δηλαδὴ σὰν νὰ ποῦμε, μιὰ μικρὴ «ἀριστοκράτισσα», ὅπως λένε τώρα.

— Ναί, ἀπάντησε ἥρεμα ἡ Νανέττα.

— Μ' αὐτὸ δὲν εἶναι ἐπάγγελμα.

— Μὰ γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ διάλεξα τὸ ἐπάγγελμα ποὺ θὰ κάνω.

— Τί;

— Θὰ γίνω ἀνθοπώλισσα.

Ὁ Νικόλας σούφρωσε τὰ μαῦτρα του ὕστερα ἀπὸ τὴ δήλωση αὐτή. Μὰ ἡ Νανέττα προσπάθησε νὰ τὸν φέρη μὲ τὸ μέρος της.

— Σὲ βεβαιώνω, τοῦ εἶπε, πὼς μπορεῖ κανεὶς νὰ κερδίζῃ πολλὰ λεπτὰ πουλώντας λουλούδια. Θ' ἀρχίσω τὶς δουλειές μου μ' ἕνα μικρὸ πανεράκι ποὺ θὰ πηγαίνω νὰ τὸ γεμίζω κάθε πρωΐ. Γνωρίζω στὸ πάρκο Μονσὼ κάτι ἀπόμερες γωνιὲς ποὺ εἶναι γεμάτες παπαροῦνες, ἀνεμῶνες καὶ μαργαρίτες. Θὰ πηγαίνω πολὺ πρωΐ γιὰ νὰ τὰ κόβω. Εἶναι τόσο ὄμορφα τὰ λουλουδάκια ὅταν εἶναι ἀκόμη σκεπασμένα μὲ τὴν δροσιά! .. Ὕστερα θὰ πηγαίνω νὰ βρίσκω τὶς ὄμορφος κυρίες καὶ θὰ τοὺς λέω:

«— Πάρτε ὡραῖα λουλούδια, κυρία, φρέσκα καὶ δροσερά. Δὲν τὰ πουλῶ ἀκριβά».

Ἤτανε τόσο χαριτωμένη ἡ μικρούλα ποὺ ἔδειχνε μὲ τί τρόπο θὰ πρόσφερε τὰ λουλούδια της, ὥστε ὁ Νικόλας δὲν μπόρεσε νὰ μὴ χαμογελάσῃ, βλέποντάς την νὰ στέκεται στὶς μύτες τῶν ποδιῶν, γεμάτη εὐγένεια καὶ χάρη, κι' ἔχοντας γύρω ἀπ' τὸ λεπτό της κεφαλάκι τὸν φωτοστέφανο τῶν ξανθιῶν της μαλλιῶν

— Τὸ κάτω κάτω, Νανέττα, εἶπε, μπορεῖ νὰ ἔχῃς δίκιο. Τὰ λουλούδια εἶναι ἕνα πρᾶγμα ποὺ σοῦ ταιριάζει. Καὶ ἂν ἀκόμη δὲν θὰ κερδίζῃς χρήματα, θὰ κερδίζω ἐγὼ καὶ γιὰ τοὺς δυό μας. Γιὰ κοίταξε δῶ!

Καὶ θριαμβευτικὰ ὁ Νικόλας ἔδειξε τῆς ἀδερφῆς του τὸ παπούτσι ποὺ εἶχε μπαλώσει καὶ ποὺ φαινόταν σὰ νὰ εἶχε ξαναγίνει καινούργιο.

Τῇ στιγμὴ ἐκείνη, μιὰ φοβερὴ φασαρία ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ δρόμο. Φωνὲς πόνου ἀνακατεμένες μὲ φωνὲς θριάμβου. Ἡ πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ ἀνοίχτηκε μ' ὁρμὴ καὶ μπῆκαν μέσα ἄνθρωποι ποὺ φώναζαν ἀγριεμμένοι καὶ ὑποστήριζαν ἄλλους συντρόφους τους πληγωμένους.

Ὅλοι τους ἦταν κουρελιασμένοι καὶ μπαρουτοκαπνισμένοι σὰ νὰ γύριζαν ἀπὸ μάχη. Στὰ κεφάλια τους φοροῦσαν τὸν κόκκινο σκοῦφο τῆς Δημοκρατίας κουνοῦσαν ἀπειλητικὰ τὰ ὅπλα τους καὶ τραγουδοῦσαν ἕνα τραγοῦδι, ἄγνωστο τότε ἀκόμη, ποὺ ἡ ἀπωδός του ἦταν:

«Στὰ ὅπλα, πολίτες! Σχηματίσετε τὶς φάλαγγές σας».

Ὁ Σιμὸν τοὺς χαιρέτησε. Τοὺς σύστησε νὰ ξαπλώσουν τοὺς πληγωμένους κάτω στὸ πάτωμα τοῦ μαγαζιοῦ, καὶ δείχνοντάς τους τὸν κόσμο ποὺ εἶχε μαζευτεῖ ἀπ' ἔξω, φώναξε μὲ στόμφο.

— Καμαρώστε τοὺς Μασσαλιῶτες ποὺ ἦρθαν καὶ κυρίεψαν τὸν Κερκμεικό!

— Ναί, οὔρλιαξε ἕνας ἀπὸ τοὺς κουρελιάρηδες. Ὁ τύραννος τὸ ἔβαλε στὰ πόδια. Ζήτησε ἄσυλο στὴν Ἐθνοσυνέλευση. Οἱ ἀδερφοί μας εἶναι στὸ παλάτι καὶ πέρνουν τοὺς θησαυροὺς του ποὺ τώρα πιὰ ἀνήκουν στὸ ἔθνος.

Ἕνας ἀλαλαγμὸς χαιρέτισε αὐτὴ τὴν εἴδηση.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑ ΓΙΑ... ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

Ἀγαπητοί μου,

Κι' ἄλλη φορὰ σᾶς μίλησα γιὰ τὸ *ραδιόφωνο*: Τότε ποὺ μοῦφεραν ἕνα στὸ σπίτι στὴ γιορτή μου, κι' ἄκουσα τραγούδια, μπάντες καὶ λόγους ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου... Σήμερα τὸ ραδιόφωνο εἶναι κοινότατο. Δὲν ὑπάρχει μέγαρο, ἢ ἁπλῶς εὔπορο σπίτι, ποὺ νὰ μὴν ἔχῃ τὴν ἐγκατάστασή του. Κι' οἱ εὐτυχισμένοι ἄνθρωποι ἀκοῦνε κάθε μέρα, ἢ μᾶλλον κάθε νύχτα, τραγούδια, μπάντες καὶ λόγους ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτά, ἀκοῦνε καὶ θεατρικὲς παραστάσεις. Ὅπως δηλαδὴ οἱ αἴθουσες τῶν συναυλιῶν καὶ τῶν διαλέξεων, ἔχουν καὶ τὰ θέατρα τὸ σχετικὸ μηχάνημα — ἕνα πομπὸ ραδιόφωνου — κι' ἔτσι, ὅσοι ἔχουν στὸ σπίτι τους ἕνα δέκτη μποροῦν ν' ἀκοῦνε ὅ,τι γίνεται στὴ σκηνὴ καὶ στὴν πλατεῖα, εἴτε δρᾶμα παίζουν οἱ ἢ θοποιοί, εἴτε ὀπερέττα, εἴτε μελόδραμα, καὶ εἴτε χειροκροτοῦν οἱ θεατές, εἴτε ... σφυρίζουν.

Εἶναι ὅμως πολὺ διασκεδαστικὰ αὐτὰ τ' ἀκροάματα τῶν ... θεαμάτων; Ὄχι πάντα. Τὶς περισσότερες φορὲς εἶναι ἀνιαρά, κουραστικά, ἀκατάληπτα. Ὅταν παίζεται μάλιστα δρᾶμα ἢ κωμωδία, ὁ συνδρομητὴς τοῦ ραδιόφωνου, ποὺ ἀκούει μόνο τὰ λόγια, χωρὶς νὰ βλέπῃ πρόσωπα, κινήματα, σκηνογραφίες, δυσκολεύεται πολὺ νὰ καταλάβῃ τί συμβαίνει, νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ὑπόθεση, τὴν πλοκή, νὰ διασκεδάσῃ τελοσπάντων μὲ τὸ ἔργο. Ἔτσι, γιὰ πολὺν καιρό, ἡ ἐκπομπὴ θεατρικῶν παραστάσεων, χωρὶς μουσική, δὲν εἶχε καμμιὰ σχεδὸν ἐπιτυχία, ὅσο ὡραῖο κι' ἂν ἦταν τὸ ἔργο, κι' ὅσο λαμπροὶ οἱ ἠθοποιοί. Τελευταῖα ὅμως, ὁ Τριστὰν Μπερνάρ, ἕνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους θεατρικοὺς συγγραφεῖς τῆς Γαλλίας, σκέφτηκε νὰ κάμῃ θεατρικὰ ἔργα εἰδικῶς γιὰ *ραδιόφωνο*, — γιὰ νὰ κούγουνται δηλαδὴ χωρὶς νὰ βλέπουνται — κι' ἡ καινοτομία του εἶχε πραγματικῶς ἐπιτυχία μεγάλη.

Τὰ εἰδικὰ αὐτὰ ἔργα εἶναι, πρῶτο, σύντομα: δὲν βαστοῦν περισσότερο ἀπὸ δέκα, δώδεκα λεπτά. Ἔπειτα εἶναι φτιχὰ κι' ἔξυπνα — μικρὲς κωμωδίες συνήθως. Καὶ τέλος εἶναι γραμμένα μὲ τέτοιον τρόπον, ὥστε ὁ ἀκροατής, μόνο ἀπὸ τὰ λόγια τῶν διαφόρων προσώπων, νὰ καταλαβαίνει ἀμέσως τί γίνεται, νὰ ἐνδιαφέρεται καὶ νὰ διασκεδάζῃ. Ἀφίνω τώρα ὅτι κι' οἱ ἠθοποιοὶ διαλέγουνται ἀνάμεσα σ' ἐκείνους ποὺ προφέρουν καθαρώτερα, κι' ὅτι κι' αὐτοὶ κάνουν πολλὰ γυμνάσια γιὰ τὴν τέλεια ἄρθρωση.

Πολλὰ τέτοια ἐργάκια ἔχει γράψει ὡς τώρα ὁ Τριστὰν Μπερνάρ, ποὺ τὰ γουστάρησαν πολὺ οἱ συνδρομητὲς τοῦ ραδιόφωνου στὴ Γαλλία. Κι' ἀκούστε ἕνα, γιὰ νὰ ἰδῆτε τί ὄμορφο καὶ τί ἔξυπνο ποὺ εἶναι. Ἐπιγράφεται τὸ «Ναρκωτικό». Μιὰ γριὰ χήρα, πλούσια, ζῇ σ' ἕνα χωριό, μόνη μὲ τὸν πιστό της ὑπηρέτη. Κακοῦργοι σχεδιάζουν νὰ πάνε μιὰ νύχτα νὰ τὴ λῃστέψουν. Ἀπομακρύνουν λοιπὸν μ' ἕνα ψεύτικο τηλεγράφημα τὸν ὑπηρέτη — τάχα πὼς κάτι ἔπαθε ἡ ἀδερφή του — κι' ἀφοῦ ἔφυγε ὁ ὑπηρέτης κι' ἔμεινε ἡ γριὰ ὁλομόναχη, μπαίνουν στὸ σπίτι αὐτοί. Τῆς παρουσιάζονται ὡς ἔμποροι τάχα κρασιῶν, καὶ τὴν ἀναγκάζουν νὰ δοκιμάσῃ ἀπὸ τὸ κρασί ποὺ ἔχουν μαζί τους. Εἶναι ναρκωτικὸ κι' οἱ γριὰ ἀποκοιμιέται σὲ λίγο βαθύτατα. Ἐκεῖνοι τότε ψάχνουν στὸ σπίτι παντοῦ. Ἀλλὰ δὲν βρίσκουν παρὰ κάτι χαρτιὰ ποὺ τοὺς εἶναι ἄχρηστα — τίτλοι ὀνομαστικοί — καὶ κάτι πακετάκια μὲ... μπούκλες κι' ἐπιγραφές: «ὅταν ἤμουν 10 χρονῶν ... ὅταν ἤμουν 14 χρονῶν ...». Τέλος κι' ἕνα πορτοφόλι, ποὺ δὲν ἔχει μέσα παρὰ μιὰ ἀπόδειξη ἐξοφλημένη καὶ τριάντα λεπτά! Βλαστημώντας, φεύγου ἀπρακτοι ... Τὶς πρωΐνες ὧρες γυρίζει ὁ ὑπηρέτης, βλαστημώντας κι' αὐτὸς γιὰ τὸ ψεύτικο τηλεγράφημα. Ἡ γριὰ ξυπνᾷ. Ἐξηγοῦνται. Θέλουν κι' οἱ δυὸ νὰ καταδιώξουν, νὰ πιάσουν τοὺς κακοῦργους. Ὁ ὑπηρέτης, φυσικά, γιὰ νὰ τιμωρηθοῦν. Ἡ γριὰ ὅμως — κι' ἐδῶ εἶναι τὸ ἀπρόοπτο — γιὰ νὰ τοὺς κάνῃ νὰ τῆς πουλήσουν τὸ ... ναρκωτικό τους. «Δυὸ χιλιάδες φράγκα θἄδινα ἂν τοὺς ἔβρισκαν, — λέει στὸν κατάπληκτο ὑπηρέτη. — Ἐγὼ ποὺ εἶχα δοκιμάσει ὅλα τὰ ναρκωτικά, ὅλα τὰ κατευναστικά, χωρὶς κανέν' ἀποτέλεσμα!... Ἄχ, αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, τοὺς εὐλογῶ!... Δὲν ξέρω τί μοῦ ἔδωσαν νὰ πιῶ, ἀλλὰ εἶναι ἡ πρώτη νύχτα ποὺ κοιμήθηκα καλά, ὕστερ' ἀπὸ τρία χρόνια!»

Δὲν εἶναι νοστιμότατο; Ἂν θέλετε τώρα νὰ διαβάσετε κι' ἄλλα τέτοια ἐργάκια τοῦ Τριστὰν Μπερνάρ — ἢ σκέτς γιὰ ραδιόφωνο, ὅπως τὰ λέει — σᾶς παραπέμπω στὸ Χριστουγεννιάτικο τεῦχος τῆς «Νέας Ἑστίας» ποὺ θὰ κυκλοφορήσῃ σὲ λίγες ἡμέρες. Ἐκεῖ ὁ φίλος μας κ. Ἀλ. Βεϊνόγλου δημοσιεύει ἕνα μεγάλο ἄρθρο γιὰ τὸ νέο αὐτὸ θεατρικὸ εἶδος, συνοψίζει μερικὰ σκέτς, κι' ἕνα μάλιστα — «Μιὰ μεγαλοφυὴς ἐπιχείρησ» — τὸ μεταφράζει ὁλάκερο.

Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτή, θὰ συστήσω στοὺς μεγαλύτερους τὸ ἔκτακτο αὐτὸ τεῦχος τῆς «Νέας Ἑστίας». Καὶ πολλὰ ἄλλα ὡραῖα πράγματα θὰ διαβάσουν ἐκεῖ. Ὁλόκληρο τὸ βιβλίο, μὲ 120 σελίδες, περιέχει χριστουγεννιάτικα ἄρθρα, διηγήματα καὶ ποιήματα τῶν κορυφαίων μας λογοτεχνῶν, στολίζεται ἀπὸ πλῆθος καλλιτεχνικὲς εἰκόνες, καὶ δὲν στοιχίζει παρὰ μόνο 15 δραχμές, — χάρισμα!

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΡΧΑΙΟΣ ΝΑΟΣ (*)

Στὶς δάφνες τὶς πυκνὲς καὶ βαθυπράσινες,
ναὸς ἀρχαῖος, χάλασμα, προβάλλει.
Κιονόκρανα θωρεῖς ὅλα συντρίμματα
μετῶπες σκαλιστὲς — ἀρχαῖα κάλλη ...
Σωστὴ εἰκόνα τέλειας ἐγκατάλειψης.
ἀγκάθια στὸ σηκὸ καὶ ἀγριάδα,
στὰ μάρμαρα γλυστροῦνε πλῆθος ὄχεντρες,
γουστέρες κυνηγιοῦνταν στὴ λιακάδα.
Οἱ δάφνες ἀπ' τὰ χρόνια τοῦ Ἀπόλλωνα,
ποὺ παραστάθηκαν σὲ κάθε τύχη,
στοῦ Ζέφυρου τὸ χάδι ἀνατριχιάζουνε,
πνιχτὸ λυγμὸ ἀκοῦν οἱ ἄσπροι τοῖχοι.
Καὶ ἡ παλιὰ πηγὴ νερὸ ποὺ ἔτρεχε
κρυστάλλινο στοῦ ἄλσους κάποια ἄκρη,
ἐστέρεψε, καὶ μόνο τώρα ὁλόθερμο
καὶ λιγοστὸ ἀφίνει κάποιο δάκρυ.
Στὸ βάθρο τ' ἀδειανό, ποὺ χρόνια ἄδικα
προσμένει τὸ μαρμάρινο ἀγαλμά του
— τὸ Φοῖβο — καθισμένος ἐγὼ σήμερα,
θρηνῶ τὸ τωρινὸ κατάντημά του.

Περιπλοκάς

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΣΠΙΤΙΟΥ

Α'.

Χτὲς ξεκόλλησε ἕνα καινούργιο ἀγκωνάρι ἀπ' ἐκείνη τὴν ἑτοιμόρροπη γωνιά μου. Ἤταν ἀπὸ καιρὸ ἕτοιμο νὰ πέσῃ, καὶ σὲ κάθε δυνατὸ φύσημα τοῦ βαριᾶ τὸ αἰσθανόμουν νὰ σιγοτρέμῃ ἐπίφοβα. Ἡ χθεσινὴ καταιγίδα τὸ συνεπῆρε. Τὸ παρακούνησε λίγο κι' ὕστερα τὄρριξε κάτου, τὸ κύλησε στὸ γκρεμνὸ καὶ τὸ βούλιαξε στὸ ρέμμα, ποὺ βούζε τρομαχτικὰ ξεχειλισμένο καθὼς ἤταν ἀπὸ τὴ μπόρα. Κείνη τῇ στιγμή, εἶναι ἀλήθεια, τρόμαξα λιγάκι. Νόμισα πὼς θὰ γκρεμιζόταν ὅλη ἡ γωνιά μου καὶ τότε δὲ θἄμεναν κι' οἱ ἄλλες γιὰ πολὺν καιρὸ ὀρθές. Μά, σὰ μοῦ πέρασε ὁ πρῶτος φόβος κι' εἶδα πὼς στεκόταν ἀκόμα ὀρθή, λυπήθηκα. Ναί, πιστεύετέ με, λυπήθηκα πολύ. Ἄχ! γιατὶ νὰ μὴ γκρεμιζόμουν ὁλόκληρο νὰ ἡσύχαζα! Τί τὴ θέλω τὴ ζωή, ἔτσι, καθὼς εἶμαι παντέρημο;

Ἀκούστε! Θέλετε νὰ σᾶς τὴν πῶ τὴν ἱστορία μου; Δὲν εἶναι ὅμως καθόλου εὔθυμη. Φαίνεται, μάλιστα, πὼς θὰ εἶναι πολὺ θλιβερή, γιατὶ μιὰ φορά, ποὺ τὴ διηγήθηκα σὲ *μιὰ γριούλα, ποὺ ἔρχοταν* ἀπὸ τὸ λόγγο φορτωμένη πουρνάρια καὶ κάθησε κεῖ-δὰ νὰ ξεκουραστῇ, εἶδα στάλες νὰ τρέχουν ἀπὸ τὰ μάτια της. Ἀρχίζω.

Μιὰ μέρα, ἐδῶ καί... πόσα χρόνια; Δὲ θυμᾶμαι πιά. Στὴν ἀρχὴ τὰ μετροῦσα ἕνα ... δυό, τέσσερα ... ἑφτά ... μὰ ὕστερα ἔπαψα. Κουράστηκα. Κι' ἔπειτα, ποιὰ ἡ ἀνάγκη νὰ μετρᾶμε τὰ χρόνια τῆς δυστυχίας; Μιὰ μέρα λοιπόν, ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια, ἔφτασαν δυὸ ἄνθρωποι, πάνω σὲ τούτη τὴν κορφή. Ὁ ἕνας ἔδειχνε μὲ κάτι ζωηρὰ κινήματα καὶ τῶν δυό του χεριῶν, κι' ὁ ἄλλος μετροῦσε τὴ γῆ, μὲ μιὰ μακριὰ κορδέλλα, ποὺ ἔβγαινε ἀπ' ἕνα στρογγυλὸ κουτί. Γύρω τὰ δέντρα παραξενεύτηκαν — μοῦ τὸ εἶπαν κατόπι — κι' ἄρχισαν νὰ σιγομουρμουρίζουν κουνώντας τὰ κλαδιά τους, τί γύρευαν ἐκεῖνοι οἱ δυὸ παράξενοι ἄνθρωποι στὴν κορφή τους, ὅπου μόνο γίδια πατοῦσαν.

Τ' ἄλλο πρωΐ, τὰ μουλάρια, κουβάλησαν πέτρες κι' ἕνα σωρὸ ἐργάτες στρώθηκαν στὴ δουλειά. Σὲ λίγες μέρες ἄρχισε νὰ ὑψώνεται ὁ τοῖχος μου ὁλόϊσιος κι' ἀστραφτερὸς σὰν ἥλιο.

Οἱ ἐργάτες δούλευαν πρόθυμα καὶ τραγουδοῦσαν ὅλη τὴν ὥρα, κι' ὁ ἀφέντης μὲ κοίταζε χαμογελαστὰ καὶ κάπου-κάπου μὲ χάϊδευε μὲ τὸ χέρι.

Ἤταν λίγο παράξενος ἄνθρωπος ὁ ἀφέντης. Ξυρισμένος, μ' ἕνα πρόσωπο κατάξερο κι' αὐλακωμένο ἀπὸ βαθειὲς ρυτίδες. Κι' εἶχε καὶ κάτι μάκια ἀρρωστιάρικα, ποὺ ἀκόμα κι' ὅταν γυάλιζαν στὴ χαρά, σοῦ ἔκαναν κακὸ νὰ τὰ βλέπῃς. Κι' ἤταν τόσο ἀδύνατος, θέ μου, τόσο τρομαχτικὰ ἀδύνατος! Ἐγώ, ὅμως, τὸν εἶχα ἀγαπήσει κιόλας. Ἴσως γιατὶ ἤταν τόσο ἀδύνατος καὶ τόσο μόνος.

Ὁ ἀφέντης μόλις εἶχε ἔρθει ἀπὸ τὴν Ἀμερική. Τὸ ἄκουσα ἀπὸ τοὺς ἐργάτες. Εἶχε δουλέψει χρόνια πολλὰ κάτω ἀπὸ τὴ γῆ. Μὰ τώρα τελευταῖα εἶχε πολὺ ἀρρωστήσει. Κι' ὅταν σηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεβάτι, πῆρε τὰ λεφτά του, ποὺ εἶχε μὲ τόσους κόπους κερδίσει, κι' ἦρθε δῶ στὴν πατρίδα του, νὰ γείρῃ πιὰ ἥσυχος νὰ ξαποστάσῃ. Μὰ ἔλεγαν καὶ κάτι ἄλλα πράγματα γιὰ τὸν ἀφέντη — ὁ Θεὸς νὰ τοὺς ἔβγανε ψεῦτες! Ἔλεγαν πὼς τὸ ἀνήλιαγο ὑπόγειο τοῦ εἶχε ρουφήξει τὴ ζωή, καὶ τώρα γύριζε δῶ καὶ κεῖ διάφανος σὰ φάντασμα. Πὼς τὸν εἶχαν πολλὲς φορὲς ἀκούσει νὰ βογγᾷ ἀπὸ τοὺς πόνους.

«Δὲν εἶναι γιὰ ζωὴ ὁ ἀφέντης, ἔλεγαν, κι' ἄλλος θὰ χαρῇ τὸ καινούργιο του σπίτι».

Ὡστόσο ἡ δουλειὰ προχωροῦσε, κι' ἕνα σωρὸ παράθυρα καὶ πόρτες ἀνοίγονταν στοὺς τοίχους μου. Ἕνα πρωΐ, δυὸ ἐργάτες ἔφεραν καὶ τὰ παιδιά τους. Ὅταν οἱ πατέρες τους κατέβηκαν ἀπὸ τὶς σκαλωσιὲς νὰ φᾶνε, αὐτὰ ἄρχισαν νὰ παίζουν τὸ κρυφτὸ ἀνάμεσα στὰ κάτω κουφώματα. Τὰ χαρούμενα ξεφωνητά τους; μὲ γέμιζαν ἀπὸ μιὰ ἀνείπωτη ἀγαλλίαση. Θέ μου, πῶς τὰ λατρεύω τὰ παιδάκια!

Μιμόζα

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΣΤΗ ΓΑΛΑΝΟΜΑΤΑ

Σιγὰ σιγὰ ἡ νύχτα, σὰ μελαγχολικὴ ἀρχόντισσα προχωροῦσε τυλιγμένη στοὺς πένθιμους πέπλους της.

Ἡ μέρα, φοβισμένη, μάζευε τὰ λαμπρά της στολίδια κι' ἔφευγε βιαστική.

Κάτι σὰν ἀχνὸς πλανιόταν ἀκόμα στὶς πιὸ ψηλὲς κορφὲς τῶν ἀπέναντι βουνῶν.

Τώρα θρονιάστηκε ἡ σκοτεινὴ *ἀρχόντισσα*. Ὅλα ἔγιναν σκιὲς στὸ πέρασμά της.

Μέσα στὴν κομψή μας βαρκούλα, ἐγὼ κι' ὁ ξαδελφούλης μου τραβᾶμε σ' ἀνοιχτά. Μᾶς ἔχει μαγέψει καὶ τοὺς δυὸ ἡ πλανεύτρα ἡ θάλασσα. Κάθε βράδυ ἐρχόμαστε νὰ τὴν ἐπισκεφθοῦμε.

Στὸ πέρασμά μας ἀνατριχιάζουν τὰ σκοτεινὰ νερά. Τὰ κουπιά μας σπάζουν τὸ βαθυγάλαζο γυαλί. Κι' ὅλα τραγουδοῦν!

— Ἄς τὰ κουπιά, Τάκη. Ἔλα νὰ τραγουδήσουμε κι' ἐμεῖς. Θὰ μᾶς ἀκούσῃ ἡ θάλασσα ποὺ εἶναι ξακουστὴ τραγουδίστρα.

Σὲ λίγο ἡ θερμὴ παιδική φωνὴ τοῦ ξαδέλφου μου ὑψώνεται στὴν ὄμορφη νυχτιά.

— Στὴ γαλανομάτα μας τραγουδᾶτε, παιδιά;

— Καλησπέρα, μπάρμπα Γιάννη

— Τραγουδήστε, παιδιά μου, ἀκόμα. Τῆς ἀξίζουν σήμερα τὰ τραγούδια. Ἤταν μὲ τὶς καλές της. Μοῦδωσε ψάρι καλό. Γυρίστε δίως τώρα, παιδιά, νὰ σᾶς χαρῶ. Σὰν ἀγγὰ εἶναι. Παιδιὰ τῆς χώρας εἶστε σεῖς. Καὸ σᾶς κάνει ἡ ὀγρασία τῆς θάλασσας. Σὲ λίγο θὰ φυσήξῃ ἀπ' τὸ στενὸ καὶ θὰ σᾶς τραβήξῃ στ' ἀνοιχτά. Ἐλᾶτε νὰ πᾶμε καὶ συντροφιὰ στὸ νησί.

— Δίκιο ἔχεις μπάρμπα. Ἐσὺ τὴν ξέρεις τὴ θάλασσα.

Καὶ πάλι τὰ κουπιά μας ἄρχισαν τὸ μονομουριστὸ τραγούδι τους.

— Τὴν ἀγαπᾶς, μπάρμπα, τὴ θάλασσα, ἔ;

— Σκλάβος της εἶμαι κι' ἐγώ. Νά, ἐδῶ γεννήθηκα, στὸ νησί, στὸ σπλάχνο της. Σὰν θέλει αὐτὴ μοῦ δίνει καὶ τρώγω, τότες τὴν προσκυνάω. Ἄμα δὲν θέλει, ἔ, ὁ Θεὸς νὰ μὲ συχωρέσῃ, ἀλλὰ πολλὲς βλαστήμιες τῆς λέω. Ὁλόκληρη φαμίλια ἀπ' αὐτὴν περιμένει.

«Τραγουδῆστε λοιπὸν παιδιά μου. Σᾶς ἔκοψα. Ἄμα ἤμουν κι' ἐγὼ νέος τραγουδοῦσα τὰ γαλανά της τὰ νερά. Τώρα ποὺ γέρασα, βαριέστησα καὶ τὴ δουλειὰ ἀκόμα. Ποῦ ἀφήνει τὸ τραγούδι τῆς ἔρημης φτώχειας νὰ ποῦμε κι' ἄλλα τραγούδια! Πάει τὸ κέφι, τὸ πῆραν τὰ χρόνια. Νὰ σᾶς χαρῶ, πέστε το τὸ τραγούδι σας.

Καὶ πάλι οἱ δυὸ μας φωνὲς κύλησαν καθάριες στὸ σκοτεινὸ ἄπειρο.

Ἡ Ἑκάτη μᾶς κοίταζε χλωμή, κι' ἡ βάρκα μας κυλοῦσε γοργὰ στὰ σκοτεινὰ νερά. Ἤταν ἀνήσυχα τώρα, τρεμοσάλευαν παρακονιάρικα καὶ συνόδευαν τὸ τραγούδι μας καὶ τὸ τραγούδι τῶν κουπιῶν. Φτάσαμε.

— Καληνύχτα, μπάρμπα, καλὸ ψάρεμα γι' αὔριο.

— Καλὸ βράδυ, παιδιά. Εὐχαριστῶ σας. καιρὸ εἶχαν νὰ γλυκαθοῦν τ' αὐτιά μου. Ἔχει ὁ Θεὸς γιὰ ὅλους μας.

Ἰουλιέττα Ρωμαίου

ΚΑΤΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Α'.

Μιὰ φίλη μου μοῦ ἔγραψε:

Γύρισα ὕστερα ἀπὸ δέκα χρόνια στὴν πατρίδα μου. Στὸ μικρὸ μέρος ποὺ γεννήθηκα καὶ πρωτογνώρισα τὸ κάθε τί στὸν κόσμο. Ν' μίζω πὼς δὲ θὰ μπορέσω νὰ περιγράψω τὶς πρῶτες ἐντυπώσεις μου. Στὴν ἀρχὴ ὅλα μοῦ φανήκανε σὰν ξένα κι' ἐγὼ δὲν ἤξερα ποῦ νὰ σταθῶ. Ὕστερα ὅμως, προσέχοντας καὶ σκύβοντας ἀπάνω στὶς μικρολεπτομέρειες, ποὺ μόνο ἐγὼ τὶς γνώριζα καὶ ποὺ ἀνάμεσά τους εἶχα μεγαλώσει, θυμόμουνα, ξυπνοῦσα καὶ γινόμουν πάλι μικρὸ παιδὶ στ' ἀξέχαστα περασμένα χρόνια. Πόσα πράγματα ἀλλάξανε, καὶ πόσα πάλι μείνανε τὰ ἴδια γιὰ νὰ μὴν ἀλλάξουν ποτέ!

Ὁ οὐρανὸς μπορεῖ ποτὲ ν' ἀλλάξῃ; Βλέπουντάς τον ἀπὸ τὸ σπίτι ποὺ γεννήθηκα, ἀπὸ τὴν ἴδια αὐλὴ ποὺ μεγάλωσα, ἐνιωθοῦσα κάτι μέσα μου ν' ἀνεβαίνῃ καὶ νὰ μοῦ γεμίζῃ τὴν ψυχή. Κι' ἐνῶ στὴν ἀρχὴ τὸ σπίτι μας μοῦ φάνηκε μικρό, χαμηλό, περιορισμένο, τώρα ἤταν τὸ δικό μας σπιτάκι, ποὺ ἀπάνω του εἶχα κλείσει καὶ πάρει μαζί μου τόσες γλυκειὲς εἰκόνες. Καὶ τὰ βουνὰ εἶναι τὰ ἴδια τριγύρω, μὲ τὶς γαλήνιες καμπύλες τους, τὰ βουνὰ ποὺ νόμιζα τότε πὼς κλείναν ὅλο τὸν κόσμο, τὸν κόσμο τὸ δικό μου, ποὺ μὲ μεγάλωσε στὴν ἀγκαλιά του...

Πῆγα στὴν ἀκρογιαλιά... Ἡ θάλασσα μὲ τὴν ἀμμουδιά της, μὲ τοὺς βράχους της, μὲ τὰ κύματά της, μὲ τοὺς ἀμέτρητους κρυμμένους θησαυροὺς της, ἤταν γιὰ μένα σκὴν ξενητιὰ τὸ πιὸ ἀγαπημένο πρᾶγμα.

Ἀπάνω της εἶχα κλείσει τὴν πιὸ ὄμορφη ἐλεύθερη ζωή, καὶ φυλάγοντας αὐτὲς τὶς εἰκόνες, στεφανωμένες μὲ τὶς ρόδινες παιδικὲς ἡμέρες, τοὺς εἶχα δώσει ἐκεῖ μακριὰ μιὰ ἀφθαστη γοητεία.

Τώρα ὅμως ποὺ βρέθηκα μπροστά τους, μεγάλη καὶ ἀλλαγμένη, εἶδα γιὰ μιὰ στιγμὴ αὐτὴ τὴ γοητεία νὰ ξεδιαλύνεται καὶ νὰ

(*) Ἐμπνευσμένο ἀπὸ τὸ ναὸ τοῦ Ἀπόλλωνα, ποὺ εἶναι σ' ἕνα χωριὸ τῆς Κυπαρισσίας.

ξεσκεπάζη σκληρὴ τὴν πραγματικότητα. ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τὶς ὁμορφιὲς ποὺ τῆς εἶχα χωρίσει. Ὤ, δὲν ξέρεις πῶς φοβήθηκα, πῶς ἀπογοητεύθηκα στὴ σκέψη, ὅτι μποροῦσα νὰ χάσω ἔτσι γιὰ ἕνα λεπτὸ ὅ,τι χρόνια τώρα εἶχα μὲ νόση ἄγαπη φυλάξει!..

Ἀλλ' ὄχι! αὐτὸ κράτησε λίγη ὥρα. "Ὅταν προχώρησα πρὸς τοὺς βράχους, ποὺ κλείνανε τὴν ἀμμουδιὰ ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο μέρος, ὅταν σκαρφάλωσα καὶ χώθηκα μέσα στὶς κουφάλες καὶ στὶς σπηλιές, ὅταν ἔσκυψα κι' ἄκουσα τὸν μικρὸ μυστηριώδικο κρότο ποὺ κάνανε τὰ νερὰ μπαινοβγαίνοντας σεὶς μικρὲς ὑπόγειες κουφάλες, στὶς μικρούλες γούρνες, στὶς σκοτεινὲς σπηλιές, ἔκεῖ ποὺ ἔπιανα ἄλλοτε τὶς γαρίδες καὶ κυνηγοῦσα τὰ φτωχὰ καβουρδάκια, ἔ τότε ἔννοιωσα ὅτι ἤμουν ἐγὼ ἡ ἴδια σὰν τότε, καὶ τίποτα δὲν εἶχε χαθεῖ. Ὅλες οἱ μαῦρες σκέψεις σβυστήκανε ἀπὸ τὸ νοῦ μου. καὶ γεμάτη χαρὰ καὶ συγκίνηση, ξαπλώθηκα χάμω στὴν ἀμμουδιὰ κι' ἔκλαψα...

Καμμιὰ φορὰ τὰ σπίτια ἀλλάζουν, φίλη μου, καὶ δὲν τὰ γνωρίζεις πιά, οὔτε καὶ τοὺς ἀνθρώπους, κι' αὐτοὶ σὲ βλέπουν σὰν ξένη. Ἡ ἀμμουδιὰ ὅμως, οἱ βράχοι, τὸ πέλαγο ποὺ ξαπλώνεται μπροστά σου, τὸ μικρὸ νησὶ ποὺ φαίνεται πέρα, τὰ βουνὰ ὁλοτόγυρα, ὁ οὐρανός, τὰ μικρὰ βοτσαλάκια, οἱ ἴδιοι ἦχοι, τὰ ἴδια μικρὰ κυματάκια ποὺ ἔρχονται καὶ σπάνε στὰ πόδια σου,—αὐτὰ δὲν ἀλλάζουν ποτέ. Ὅπωσε καὶ νὰ γυρίσω ἐδῶ πέρα, καὶ τώρα κι' ἀργότερα, καὶ γριὰ ἀκόμα μὲ ἄσπρα μαλλιά, θὰ τὰ βρῶ ὅμοια, ὅμοια νὰ μὲ κοιτάζουν τὰ μοῦ μιλοῦν, νὰ μὲ γνωρίζουν... Ἐγὼ δὲν θὰ εἶμαι πιὰ ἡ ἴδια, ἀλλὰ κοντά τους, κοντὰ στὰ ἀγαπημένα αὐτὰ πράγματα ποὺ μοῦ μάθανε τὴ ζωή, θὰ γίνουμαι γιὰ μιὰ στιγμὴ σὰν τότε, σὰν ἄλλοτε, σὰν παιδὶ πάλι...

Νοιώθεις αὐτὴ τὴν εὐτυχία;..

Κόρη τῶν Ἀθηνῶν

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΕΣ ΝΥΧΤΙΕΣ

Ἔχετε προσέξει ποτὲ κανένα φθινοπωριάτικο βράδυ, ὅταν γλυκόπνο τ' ἀγέρι σᾶς χαϊδεύει, πόσο μυστήριο, πόση γοητεία κρύβεται γύρω; Προσέξατε τότε τὴν ἔκφραση τοῦ φεγγαριοῦ, ποὺ φαίνεται τόσο πονεμένη, τόσο πιὸ χλωμὴ παρὰ ἄλλοτε;

Ὤ! βρίσκω ἕνα ἰδιαίτερο θέλγητρο στὰ φθινοπωρινὰ βράδυα. Ἕνα θέλγητρο ἀνάμικτο μὲ λύπη. Νομίζω πὼς τότε τὰ φύλλα χαίρουνται γιὰ ὕστερη φορὰ τὴ λίγη, μὰ τόσο γλυκειὰ ζωή τους.

Ὤ! ναί, τὸ πιστεύω πὼς ἔτσι γίνεται.

Τὸ δειλινὸ τ' ἀγέρι, φιλώντας κάθε φύλλο, τοῦ ψιθυρίζει τῆς νύχτας τὴ γενικὴ συνάθροιση. Κι' ὅταν τὸ σούρουπο ἁπλωθεῖ στὴ γῆ, τότε ἡ ψυχούλα, ποὺ κάθε φύλλο κρύβει μέσα του, ἀποχωρίζεται ἀπ' αὐτό. Πηγαίνει στὸ μεγάλο γλέντι, ποὺ κάνουνε οἱ μελλοθάνατοι. Τρελλὰ χορεύουν καὶ πηδοῦν ὡς τὴν αὐγή' κι' ἡ πρώτη λάμψη τὶς σκορπίζει.

Τὸ ἴδιο γίνεται πολλὲς νυχτιές. Κάθε πρωὶ οἱ ψυχούλες γυρίζουνε καὶ πιὸ ἐξαντλημένες στὰ φυλλάκια τους. Καὶ κεῖνα ὅσο πάνε καὶ χλωμαίνουν, ἀπ' τῆς ψυχῆς τους τὸ πολὺ τὸ κούφασμα.

Χλωμαίνουνε σιγὰ-σιγά. Κι' ἐν' ἄλλο πάλι δειλινό, τ' ἀγέρι τὸ γλυκόπνοο μ' ἕνα φιλὶ τὰ παίρνει ἀπὸ τὸν κόσμο...

Ἰζόλδη

ΤΟ ΚΑΝΘΗΛΙ

Στὸν τοῖχο, πλάι στὸ Σταυρω-
[μένο,
Σύντροφος στὸ σκοτάδι τῆς νυ-
[χτιᾶς,
Ἀπὸ καιρὸ εἶναι κρεμασμένο,
Μικρὸ κανθήλι τῆς παρηγοριᾶς.

Ποτὲ τὸ λάδι δὲν τοῦ λείπει,
Οὔτε κι' αὐτὸ τὸ κέρινο φυτίλι,
Κι' ὅλο σκορπάει παρηγοριὰ στὴ
[λύπη,
Τοῦ σπιτιοῦ μας τὸ μικρὸ καν-
[τήλι.

Δανάη

ΜΙΑ ΜΙΚΡΟΥΛΑ

— Νένη, Νένη, ἔλα δῶ.

Τὰ μικρὰ καὶ στρουμπουλὰ ποδαράκια ἔπαψαν νὰ τρέχουν, καὶ τὰ ὄμορφα μαῦρα ματάκια κοιτάζουν μὲ περιέργεια.

— Ἔλα δῶ, ξαναλέω.

Κι' ἡ μικρούλα προχωρεῖ.

— Τί τέλεις;

— Κοίταξε τί ὡραῖο τοπάκι θὰ σοῦ δώσω, ἀλλὰ πρῶτα ἔλα νὰ καθήσῃς κοντά μου.

Μὲ τὰ μάτια καρφωμένα πάνω στὴ μπάλα (βάγια καθὼς τὴ λέει) ἡ μικρούλα κάθεται.

Κι' ἀρχίζει ὁ συνηθισμένος διάλογος.

— Ποιανοῦ εἶναι αὐτό; ρωτάω, ἀγγίζοντας, τὸ ρὸζ φορεματάκι.

Τὰ ματάκια γιὰ μιὰ στιγμὴ ξεκαρφώνονται ἀπὸ τὴ μπάλα καὶ μὲ κοιτάζουν σοβαρά.

— Ζικό μου, καὶ σηκώνοντας τὸ ρὸζ φορεματάκι, δείχνει τὰ κουκλίστικα παπουτσάκια της: Ζικά μου, λέει δείχνοντάς τα.

— Καὶ τώρα θὰ ποῦμε τὸ μάθημά μας. Δύο, ἕξω ἕνα, πόσο κάνει;

— Ἕνα, *ἀπαντᾶ, κουνώντας* ἀνυπόμονα τὰ ποδαράκια της. Καὶ κάποιος ἐξύπνος λέει:

— Τρία, ἕξω ἕνα;

—Ἕνα! λέει πάλι.

Ὅλοι γελοῦν, κι' ἡ μικρὴ στὴν ἀρχὴ μᾶς κοιτάζει μὲ ἀπορία, ὕστερα μ' ἕναν πῆδο βρίσκεται κάτω, καὶ φωνάζει πηδώντας καὶ γελώντας.

—Ἕνα! ἕνα!

Δεσποινὶς Γκλοῦκ

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΤΟ ΚΑΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

Μιὰ μέρα ὁ Κάτων, ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ μεγάλους σοφοὺς τῆς ἀρχαίας Ρώμης, δέχτηκε τὴν ἐπίσκεψη ἑνὸς γνωστοῦ του, ἀπὸ τὸ γειτονικὸ χωριό, ποὺ φαίνονταν σκεπτικὸς καὶ διάβαζε χρνεὶς στὸ πρόσωπό του καθαρά, ὅτι εἶχε μιὰ μεγάλη λύπη.

— Πῶς ἀπ' ἐδῶ; τὸν ρώτησε ὁ σοφός.

— Ἀ! ἀπάντησε ὁ ἐπισκέπτης μὲ ἕνα ὕφος πολὺ σκεπτικό, αὐτὴ τὴ νύχτα ὀνειρεύτηκα ὅτι ἕνας ποντικὸς ἔτρωγε τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ παπούτσια μου. Σὺ λοιπόν, Κάτων, ποὺ εἶσαι τόσο σοφὸς ἄνθρωπος ἐξήγησέ μου αὐτὸ τὸ πρᾶγμα στὸ ὁποῖο νομίζω ὅτι βλέπω μιὰ προσεχῆ συμφορά».

Ὁ Κάτων εἶχε μεγάλη διάθεση νὰ γελάσῃ, ἀλλὰ συγκρατήθηκε καί, παίρνοντας σοβαρὸ ὕφος, φάνηκε νὰ σκέπτεται βαθιά. Ἔπειτα, ἀφοῦ παρατήρησε καλὸ τὸν γειτονά του, εἶπε:

—Ἡσύχασε καὶ δὲν εἶναι τόσο φοβερὸ ὅσο τὸ φαντάζεσαι. Σὲ βεβαιῶ ὅμως ὅτι θὰ ἤταν ἀπελπιστικὸ ἐάν...

—Ἐάν; ἐπανέλαβε τρομαγμένα ὁ χωρικός.

—Ἐὰν τὴν ἐρχόμενη νύχτα τὸ παπούτσι σου ἔτρωγε τὸν ποντικό!

Ὁ δύσμοιρος χωρικός, μ' ὅλο ποὺ ἤταν ἐξαιρετικὰ ἁπλοϊκός, ἐν τούτοις κατάλαβε ὅτι ὁ Κάτων κορόϊδευε, καὶ στὴν πρώτη εὐκαιρία ἀποσύρθηκε καταγανακτισμένος.

(κατὰ τὸν Πλούταρχο)

Ἰούλιος Καῖσαρ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Μὴ κάνεις φασαρία, Τοτό, γιατὶ κοιμᾶται ὁ μπαμπάς σου.

— Μὰ ὅταν κάνω φασαρία καὶ δὲν κοιμᾶται, μοῦ δίνει μπάτσους.

Μυστηριώδης Προσωπιδοφόρος

***

Στὸ μάθημα τῆς γυμναστικῆς, ὅπου ὁ Τάκης παρευρίσκεται γιὰ πρώτη φορά.

— Ζυγίσατε ἐπ' ἀριστερά!

Ὁ Τάκης ἀπορεῖ:

—Μὰ τί λέει ὁ γυμναστής; νὰ ζυγίσουμε περιστερά; Δὲν καταλαβαίνω.

Δυσανάγνωστος

***

Δάσκαλος: Γιατὶ εἶναι τόσο μικρὲς οἱ μέρες τὸ χειμῶνα;

Μαθητής: Ὑποθέτω, ἐπειδὴ εἶναι τόσο μεγάλες οἱ νύχτες.

Λυσόχαρτο

***

Ὁ ἐπιθεωρητὴς μπαίνει στὴν τάξη. Οἱ μαθηταὶ σηκώνονται ἐπάνω καὶ μένουν σιωπηλοὶ κι' ἥσυχοι. Μόνο ὁ Τοτὸς μιλεῖ μὲ τὸ δικό του. Ὀξέπιθεωρητὴς τὸν βλέπει, τὸν πλησιάζει καὶ τοῦ λέει:

— Πές μου, μικρέ, ἐπιτρέπεται νὰ μιλῇ κανεὶς στὴν τάξη;

—Ὤ, κύριε ἐπιθεωρητά, μουρμουρίζει σαστισμένος ὁ Τοτός. Παρακαλῶ, βέβαια! Μπορεῖτε νὰ μιλῆστε...

Χαρὰ τοῦ Σπιτιοῦ

ΑΛΑΝΗΟΡΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»,

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 9 Δεκεμβρίου 1930

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω. Ζυγίζετέ τα καὶ βάζετε τὸ γραμματόσημο σωστό. — Δὲν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτᾷ γιὰ πράγματα ποὺ τὰ ἔχει ὁ Ὀδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικὸς δρ. 6, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ ὅποιος θέλει νὰ λαβαίνῃ μέρος στὴν κίνηση.

ΑΛΑΛΑΓΜΟΣ χαρᾶς δποδέχθηκε παντοῦ τὴν ἐμφάνιση τοῦ πρώτου μου φυλλαδίου. Τί ὡραία ἰδέα! Τί ὡραῖες εἰκόνες! Τί ποικιλία! "Ἕνα λογοτεχνικὸ μυθιστόρημα, ἀπὸ τὰ κλασσικὰ ἀριστούργήματα, ὁ «Δαυΐδ Κόππερφηλδ» τοῦ μεγάλου Δίκενες. Ἕνα θαυμάσιο ἱστορικὸ μυθιστόρημα περιπετειῶν τοῦ μάγου Σανσὲλ—τὸ «Δουλουδάκι τοῦ Τέμπλου»—ἡ ἀθάνατη σειρὰ τῶν παιδικῶν διηγημάτων τοῦ Ἀνατὸλ Φράνς, τοῦ γαλλου Ἀκαθημαϊκοῦ—«Τὰ παιδιά μας»—ποὺ τὰ διαβάζουν μὲ τὴν ἴδια εὐχαρίστηση κι' οἱ μεγάλοι καὶ τέλος τὸ νέο ἀνάγνωσμα τῆς Κυρα-Μάρθας, —οἱ «Περιπέτειες ἑνὸς Γάτου»—ποὺ προμηνύεται τόσο διασκεδαστικό! Χωρὶς τὰ ἡ κίνηση, τὸ νέο Δημοφήφισμα, ἡ μεγάλη Ἀλληλογραφία καὶ τὸ πλῆθος τῶν νέων φυσδωνύμων. Μποροῦσε λοιπὸν νὰ μὴ γίνῃ δεκτὸ μὲ ἀλαλαγμὸ χαρᾶς ἕνα τέτοιο πρῶτο φυλλάδιο;..

ΜΕΡΙΚΕΣ ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ

"Ὅσοι δὲν ἀνανεώσατε ἀκόμη τὴ *συνδρομή* σας, πρέπει νὰ τὴν ἀνανεώσετε τώρα, ἢ τουλάχιστο νὰ μοῦ γράψετε νὰ σᾶς περιμένω ὡς τὴν Πρωτοχρονιά.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴ, προσπαθῆστε νὰ μοῦ κάμετε καὶ κανένα νέο συνδρομητή. Τώρα εἶναι ἡ καλύτερη ἐποχὴ γιὰ *Ζεσπάθωμα*.

Τὰ περσινά σας *ψευδώνυμα* ἔχετε καιρὸ νὰ τὰ ἀνανεώσετε ὡς τὴν *31 Ἰανουαρίου*. Ἀργότερα δὲν ἐγγυοῦμαι ὅτι θὰ τὰ βρῆτε ἐλεύθερα.

Ὡς τὴν *31 Ἰανουαρίου* ἐπίσης πρέπει νὰ μοῦ στείλετε τὴ *Σημείωση γιὰ τὰ Εὔσημα* ποὺ πείρατε τὸν περασμένο μου χρόνο.

Κομμάτια γιὰ τὴ *Σελίδα Συνεργασίας* δὲν μπορεῖτε πιὰ νὰ μοῦ στέλνετε παρὰ σύμφωνα μὲ τὴ δήλωση ποὺ ἔκαμα στὸ προηγούμενο. (Αὐτὰ ποὺ δημοσιεύω τώρα, εἶναι περισσεύματα ἀπὸ τὴν περσινὴ ἐσοδεία. Γι' αὐτὸ μερικὰ ὑπερβαίνουν τὸ μέτρο ποὺ ἔθεσα φέτος: μιὰ στήλη.)

Τὸ *Σῆμα* εἶναι σχεδὸν ἕτοιμο. Αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα ἐλπίζω νὰ τὸ στείλω σ' ὅσους τὸ παρήγγειλαν. Στὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο θὰ τὸ ἀναγγείλω ὁριστικῶς.

—

Ἡ *Λορελάϊ* ἔστειλε στὸν κ. Φαΐδωνα ἕνα ὡραιότατο γράμμα, νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ γιὰ τὴν Ἐπιστολή ποὺ ἀφιέρωσε σ' αὐτήν. Ἀλήθεια, λέει, ἀγαπᾷ τὴν ἀτομικὴ ἀνεξαρτησία, ἀλλὰ δὲν τῆς ἀρέσει κι' ἡ ἀπόλυτη ἐλευθερία τῆς γυναίκας ὅπως τὴν ἐννοοῦν πολλές. Τῆς ἀρέσει ἡ «οἰκογενειακὴ ζωή», ἔχει ἀναλάβει ὅλο τὸ νοικοκυριὸ τοῦ σπιτιοῦ της, γιατὶ ἡ μητέρα πρέπει τώρα νὰ ξεκουρασθῇ, ἀσχολεῖται καὶ μὲ τὴ μαγειρική. Ἔχει πάρει καὶ δίπλωμα «ἐθελοντοῦ ἀδελφῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ» καὶ ἐργάζεται δυὸ μῆνες τὸ χρόνο στὸ Νοσοκομεῖο. Στὴ Γερμανία, ἐκτὸς ἀπὸ χρυσοχότα, ἐσπούδασε καὶ βιβλιοδετική. Τώρα ἐργάζεται μὲ παραγγελίες, θέλει ὅμως νὰ βρίσκε καὶ μιὰ-δυὸ μαθήτριες στὶς τέχνες της, καὶ γι' αὐτὸ θὰ δημοσιεύσῃ σχετικὴ Ἀγγελία. Στὸ τέλος ὁμολογεῖ καὶ μερικὰ της ἐλαττώματα, γιὰ νὰ δείξῃ τάχα πὼς δὲν τῆς ἀξίζουν ὅσα ἔγραψε γι' αὐτὴ ὁ κ. Φαΐδων. Ἀλλὰ ποιός δὲν ἔχει τὰ ἐλαττώματά του; Κι' ὅσο γιὰ «τεμπέλα καὶ ξεροκέφαλη» ποὺ λέει, ἐγὼ δὲν τὰ πιστεύω. Τὸ δὲ «φοβητσιάρα», τὸ ἐξηγῶ σημνή, συνεσταλμένη, ποὺ εἶναι ἕνα μεγάλο προτέρημα!

Πραγματικῶς, *Σταράτη*, δὲν εἶναι καμμιὰ ἀνάγκη νὰ μοῦ γράψῃς πὼς μάγαπᾶς, γιατὶ αὐτὸ τὸ ξέρω. Ὅταν ὅμως ἔχῃς καμμιὰ ἀπορία, μπορεῖς νὰ μὲ ρωτᾷς χωρὶς φόβο μὴ μ' ἀνοχλήσῃς. Ἐπίσης, μπορεῖς νὰ μοῦ γράψῃς τὶς ἐντυπώσεις σου ἀπὸ τὰ δημοσιεύματά μου καὶ τὶς ἰδέες σου ἐπάνω στὰ ζητήματα ποὺ ἀνακινοῦν. Ἔτσι θέμα δὲν θὰ σοῦ λείπῃ ποτὲ καί, ἂν κατορθώσῃς νὰ ὑπερνικήσῃς τὴν τεμπελιά—ποὺ ἐπιμένω νὰ μὴν τὴν πιστεύω—θὰ μπορῇς νὰ μοῦ γράψῃς τακτικώτατα. Εἶπα στὸν Ἀνανία τοὺς ἐνθουσιασμούς σου γιὰ τὴν «Κυριακή» καὶ θένθηκε τὸ «βραβεῖο τῶν βραβείων» ποὺ τοῦ ἀπονέμαις. Πολὺ μετριόφρων, βλέπεις, ὁ ψυχογιός μου!.. Γιὰ τὸ Ζεσπάθωμα εὐχαριστῶ πολύ.

Ἐννιὰ παιδιὰ—νὰ ζήσουν—εἶναι στὸ σπίτι τῆς *Μάρθας Σακκῆ*. Ἡ οἰκογενειά της, λέει, πιστεύει νὰ φτάσῃ τὴν οἰκογένεια τοῦ Ἀνανία. Μπορεῖτε λοιπὸν νὰ φανταθῆτε τί γίνεται κεῖ-μέσα κάθε φορὰ ποὺ φτάνει τὸ φυλλάδιό μου. Ἡ ἴδια μοῦ γράφει ὅτι θαυμάζει τὴ *Λορελάϊ*. Κάποτε μάλιστα εἶχε μαζί της ἀλληλογραφία, κι' ἀπὸ τότε εἶχε καταλάβει τί ἀνεκτίμητο κορίτσι ποὺ ἤταν...

Ἡ *Ἶρις Μυρσίνη* θέλει νὰ διορθώσετε ἕνα τυπογραφικὸ λάθος ποὺ ἔγεινε στὸ κοίμημα τῆς «Πάλι ἀπόψε» ποὺ δημοσιεύθηκε στὴ Σελίδα τοῦ 50 φυλλαδίου: Τὸ πῶς ἐκεῖνο, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ τελευταίου στίχου, πρέπει νὰ μετατεθῇ στὸ τέλος τοῦ προτελευταίου:

... *θαρρῶ, χρυσὴ μου, πὼς*
Ξαναπεθαίνεις.

Ἔτσι ἀποκαθίσταται καὶ τὸ μέτρο κι' ἡ ὁμοιοκαταληξία.

Ἡ *Λίλα Καρακάλου* μοῦ γράφει: «... Ὁμολογῶ ὅτι τὸ *δίνει* εἶναι ξενισμός· ἀλλὰ ἔχω τὴν κακὴ συνήθεια νὰ τὸ λέγω στὸν προφορικὸ λόγο κι' ἔτσι μοῦ γλίστρησε καὶ στὸν γραπτό. Μὲ τὸ *μυρωδικὰ* δὲν ἔννοῦσα καθαυτὸ λουλούδια, ἀλλὰ ταρωματιὰ φυτὰ ποὺ ἔχουν συνήθως στὴν αὐλίτσα τους οἱ νοικοκυρᾶδες, δυόσμο, βασιλικό, μαντζουράνα, καρυοφύλλι κτλ. καὶ γι' αὐτὸ νόμιζα ὅτι μποροῦσα νὰ τὰ πῶ ἔτσι. Πάντως λυποῦμαι ποὺ ἔγινα ἀφορμὴ νὰ χάσῃ ὁ παλιός σου φίλος τὴν ὡραία πίστη του στὴ δημοτική μας. Αὐτὸ δὲν τοῦθελα καθόλου κι' ὑπόσχομαι στὸ ἑξῆς νὰ εἶμαι προσεχτικώτερη». Μὰ κι' ὅλοι μας πρέπει νὰ εἴμαστε ὅταν γράφουμε. Γιατὶ πολλὲς ξενικὲς φράσεις, δυστυχῶς, ἔχουν παράσει στὴν ὁμιλουμένη μας, ποὺ πρέπει νὰ τὶς ἀποφεύγουμε ὅσο μποροῦμε.—Ναί, ὁ κ. Ξ. μοῦ εἶπε ὅτι τὰ ὡραῖα σου σονέττα, ἀπὸ τὶς «Ἀγρύπνιες», μπῆκαν καὶ τὰ τρία μαζὶ στὸ Χριστουγενιάτικο τεῦχος τῆς «Νέας Ἑστίας» πρόσθεσε μάλιστα ὅτι καὶ τὰ προηγούμενά σου ἄρεσαν ἐξαιρετικά.

Ὁ μικρός μου φίλος *Μ. Κουλουκουντῆς*, ποὺ μένει στὸ Γαλάτσι τῆς Ρουμανίας, μοῦ γράφει. γιὰ νὰ τὸν γνωρίσω καλύτερα, ὅτι: εἶναι 10 χρονῶν, πηγαίνει στὴν Ε' τάξη στὰ Ἑλληνικά, μαθαίνει καὶ Γαλλικά, καὶ πιάνο, καὶ Γερμανικά, ποὺ τὰ μελετᾷ ὅπως τὰ Ἑλληνικά. Ἐπαιδὴ ἔχει τόσα μαθήματα, λυπᾶται ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ λαβαίνῃ μέρος στοὺς Διαγωνισμοὺς, οὔτε νὰ μοῦ γράφει συχνά. Μὲ βιαδεῖτε ὅμως μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση κι' ἐνδιαφέρο, κι' ἀπ' ὅλα τὰ ρουμανικὰ περιοδικὰ ποὺ διαβάζει, *μαζί μου* εὐχαριστεῖται περισσότερο, Ὤ, τὸ πιστεύω, ἀφοῦ εἶναι Ἑλληνόπουλο...

Καραπιπέρη, εἶμ' εὐτυχὴς γιὰ τὴν ἰδέα ποὺ ἔχεις γιὰ μένα καὶ σ' εὐχαριστῶ πολὺ ποὺ τὴ μεταδίδεις καὶ στὶς φίλες σου. Ναί, ἡ τελειότης εἶναι βέβαια ἀφταστη, ἀλλὰ μιὰ σχετικὴ τελειότητα τὴν φτάνει κανείς, ὅταν προσέχῃ πολὺ στὶς λεπτομέρειες, ὅταν κοιτάζει καὶ ξανακοιτάζει τὸ ἔργο του, ὅταν, ὅπως λές, τὸ *χτενίζῃ*. Γι' αὐτὸ κι' ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος ἔλεγε: «Μικρὰ πράγματα κάνουν τὴν τελειότητα, ἀλλὰ ἡ τελειότης δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶγμα!»— Κι' ὁ κ. Ξ. σ' εὐχαριστεῖ γιὰ τὰ καλὰ λόγια.

Λαχτάρα τῆς Λευτεριᾶς, πολὺ μ' εὐχαρίστησαν αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὸν κ. Οἰκονόμου, τὸν μεγάλο ζωγράφο τῆ πατρίδος σου. Ναί, εἶναι παλιός μου φίλος, κ' αὐτός, μαζί μὲ τὸ μακαρίτη τὸν Καζάνη, ἔκαμε τὶς πρῶτες-πρῶτες ξυλογραφίες ποὺ δημοσίευσα. Ὅταν τὸν ξαναίδῆς, πές του τὰ ἐγκάρδιά μου χαιρετίσματα. Χαιρετῶ καὶ τὴ νέα φίλη ποὺ μοῦ σύστησες καὶ ποὺ εἶναι τόσο ἐνθουσιασμένη μαζί μου.

Ἡ *Ἰνδιάνα* μοῦ γράφει: «Διάβασα τὴν Ἐπιστολὴ τοῦ ἀγαπητοῦ μας Φαΐδωνος γιὰ τὶς Μ. Ἀγγελίες καὶ συμφωνῶ μαζί του. Μερικὲς εἶναι ὁλωσδιόλου ἀπρεπεῖς... Τὰ κορίτσια καὶ τὰγόρια ποὺ τὶς γράφουν, ἔχουν χάσει, φαίνεται, μέρος ἀπὸ τὴ σεμνότητά τους κι' εἶναι λυπηρὸ νὰ παρατηρεῖται αὐτὸ καὶ στὸν τόσο ἠθικὸ καὶ σεμνὸ μας κύκλο. Ἔπειτα νομίζω καὶ κάτι ἄλλο: Πολλὰ καλὰ κι' ἔξυπνα Διαπλασόπουλα ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ ὁμορφήνουν τὶς Μ. Ἀγγελίες μὲ τὴν ἀνάμιξή τους, ἐμποδίζονται ἀπὸ οἰκονομικοὺς λόγους, γιατὶ βάβαια ἡ ὀυχνὴ δημοσίευση Μ. Ἀγγελιῶν εἶναι ἕνα ἔξοδο. Κι' ἔτσι μένει ὁ στῖβος ἐλεύθερος σ' ὅσους ἔχουν πολλὰ χρήματα καὶ λίγο γοῦστο». Ἴσως κι' αὐτό. Ἀλλὰ ἡ διατίμηση εἶναι πάλι ἕνας φραγμός. Ἂν ἡ Μ. Ἀγγελίες δὲν ἐκόστιζαν τίποτα, ξέρετε τί θὰ γινόταν; Θὰ ἔπιαναν ὁλόκληρο τὸ φυλλάδιο!

Μὰ καὶ σύ, *Κυρὰ-Φροσύνη*; Ἔρχεσαι στὰς Ἀθήνας, φτάνεις ὡς τὴν πόρτα τοῦ γραφείου μου, καὶ διστάζεις νὰ μπῆς μέσα, νὰ σὲ γνωρίσω; Ἀκατανόητα πράγματα! Εἶπα στὸν κ. Ξενόπουλο καὶ σοῦ ἀπαντᾷ ὅτι ναί, ὅταν ἐγγράφεται κανεὶς στὴ «Νέα Ἑστία» γιὰ ἕνα χρόνο, παίρνει δῶρο ἕνα βιβλίο ἀξίας 30 δραχμῶν. Ἀλλὰ γιὰ νὰ θυμηθῇ, καὶ νὰ ὑπογράψῃ τὸ βιβλίο του ποὺ θὰ ζητήσῃς ὡς δῶρο, πρέπει νὰ κάμῃς ἀπ' εὐθείας σ' αὐτὸν τὴν παραγγελία σου. Δηλ. νὰ στείλῃς τὴν ἐπιταγή σὲ ὄνομά του, καὶ νὰ γράψῃς στὸ ἀπόκομμα τί βιβλίο θέλεις κτλ.

—

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΜΑΣ

Συγκινημένος βαθύτατα, ὁ κ. Νικόλαος Πιπαδόπουλος εὐχαριστεῖ ὅσους κ' ὅσες τὸν συγχάρηκαν μὲ τόσο ὡραῖα λόγια στὴν ὀνομαστική του ἑορτή. Κι' ἔλαβε πλῆθος γράμματα, κάρτες, τηλεγραφήματα... Ὅπως κάθε χρόνο, καὶ φέτο, οἱ ἐκδηλώσεις αὐτὲς τῆς ἀγάπης τῶν πνευματικῶν του παιδιῶν τοῦ ἔπρεξένησαν τὴ μεγαλύτερη χαρὰ καὶ τοῦ ἔδωσαν τὴ μεγαλύτερη ἐνθάρρυνση γιὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ βαρὺ καὶ δύσκολο ἔργο του.

—

ΤΟ ΞΕΣΠΑΘΩΜΑ

Οἱ *καλοί* μου φίλοι δὲν μποροῦσαν βέβαια νὰ κωφεύσουν στὴν ἔκκληση ποὺ ἔκαμα. Καὶ νὰ πόσοι ξεσπάθωσαν ὡς σήμερα: *Ἡρώ, Νίτσα Φιλεκοῦ, Π. Παπασταμάτης, Μεγάλη Ἑλλάς, Ἑλένη Δαιμονόπουλου, Νίκη Σ. Θεοδωρίδου, Διαβατικὸ Ἀστέρι, Χρυσὴ Καρδιά, Ναυτάκι τοῦ Θερμαϊκοῦ, Λίτσα Μίνω, Κούλα Πρόκου, Ἰωάν. Φυρίος, Σταράτη, Καπετὰν Τζαβέλλας, Κουσαιμόδος, Δημ. Ι. Κουτσαΐδης, Ἑλένη Π. Βεντούρα, Ἠλίας Ἀβραάμ, Μικρομέγαλη, Κ. Βασιλείου, Ἀνθισμένη Τριανταφυλλιά, Καίτη Νικολέτου, Ἰωρδ. Σουκισόγλου, Δημ. Δ. Δούβλης, Θεοῦ Δ. Ταυρίδης, Κ. Σ. Σαράντης, Ἀλεξάνδρα Πετράκη, Ἑλένη Θ. Παιδοπούλου, Εὐαγγελία Τιμοθέου* καὶ *Ἀνθῶν Διαβολάκι*.—Τοὺς εὐχαριστῶ ὅλους μὲ τὴν καρδιά μου καὶ περιμένω τώρα καὶ τοὺς ἄλλους.

—

ΤΟ ΣΗΜΑ

Μοῦ τὸ παράγγειλαν ἀκόμη κι' οἱ ἑξῆς: *Χλωμὴ Νεράϊδα, Λευκὴ Παρθένος, Ἀγριόγατα, Κοκκινόπετρα, Συλφίς, Χλωμὸ Δειλινό, Κόρη τοῦ Ταϋγέτου Ἑλένη Κ. Σκουρμπούνη, Ἰωάννα Ἀλ. Τζελεπίδου, Μαρία Ι. Μπουρνιᾶ, Ἀνδρέας Φάκας, Πιερπιρέλος, Καρμέλα, Εὐγένιος, Φανὴ Γ. Ἀναστασίου, Σαλωνίτισσα* καὶ *Βουνοκορφή*.—Καθὼς γράφω καὶ παραπάνω, τὴν ἐρχομένη ἑβδομάδα θὰ τὸ λάβουν ὅλοι ὅσοι τὸ προπλήρωσαν, κι' ἔτσι καμμιὰ ἑκατοστὴ παιδιά, ἀγόρια καὶ κορίτσια, δὲν *θὰ εἶναι* μόνο, ἀλλὰ καὶ θὰ *φαίνονται* Διαπλασόπουλα. Κι' ἐννοεῖται ὅτι σὲ λίγο, τὰ ἑκατὸ αὐτὰ θὰ γίνουν χιλιάδες...

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10.— Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1931 Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Κόρη τοῦ Ταϋγέτου, κ. (πρώην Φαίδρα). Εὔα Ἀδάμ, κ. (ΜΜ). Οὐάσιγκταν, ἀ. (ἔφθασα!) Ἀάκρυ Χαρᾶς, κ. (;!). Γορτύνιος, ἀ. (!!!;). Μαγεμένο Βιολί, ἀ. (ΑΚ). Ἐφεμερέτης Μπίλ, ἀ. (ΑΚ. Πονεμένο Χαμόγελο, κ. (ΕΙ). Λυκόφως τῆς Ἄνδρου, κ. (ΠΕ). Καρμέλα, κ. (...). Χρυσῆς, κ.(ΜΜ). Ξανθούλα, κ. (;; Ἄγνωστος Καβαλάρης, ἀ. (Α

ΤΟ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΩΤΕΡΟΝ ΔΩΡΟΝ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

ΕΙΝΑΙ Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ, ΠΛΟΥΣΙΟΣ, ΘΑΥΜΑΣΙΟΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,, ΤΟΥ 1930

Μὲ τὶς 620 σελίδες του. — Μὲ τὶς 430 εἰκόνες του. — Μὲ τὰ 6 μυθιστορήματά του: «Ἡ καλύβα τοῦ μπάρμπα-Τόμ», «Τρεῖς μικροὶ Ἀεροπόροι στὸ Βόρειο Πόλο», «Ἡ Ἀπεργία μας», «Μέσα σὲ ἡν Ἄβυσσο», «Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἐρήμου καὶ Ταρκουδάκια πρόσκοποι». — Μὲ 17 «Χίλια-Μύρια» τοῦ Ἀνανία. — Μὲ 50 «Ἀθηναϊκὲς Ἐπιστολές». — Καὶ μὲ ἀμέτρητα διηγήματα, παραμύθια, ποιήματα, παιγνίδια, ἐπιστημονικὰ περίεργα κτλ.

ΤΙΜΑΤΑΙ Ἄρραφος δρ. 110.—(καὶ ταχυδρ. 115 διὰ τὸ Ἐσωτ. καὶ 133 διὰ τὸ Ἐξωτ.)
Ραμμένος δρ. 115.—(καὶ ταχυδρ. 130 διὰ τὸ Ἐσωτ. καὶ 138 διὰ τὸ Ἐξωτ.)

— Φτωχό μου παιδί» τοῦ *Ἀστέρος*, Ἔχει αἴσθημα καὶ τρυφερότητα. Ἀλλὰ τὸ γράψιμο, ἄτεχνο ἀκόμη. θέλει ἐξάσκηση, ἀπὸ τὴν ὁποία περιμένω πολλά. — Τὰ ἴδια καὶ γιὰ τὸ «Πῶς ἔγινα Διαπλασοποῦλα». — Θὰ ἐξακολουθήσω.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Ἀστέρω* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· ἔστειλα «Ἀδελφούλα») *Παν. Ε. Γεωργιάδην* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ κι' εὔχομαι καλὴ ἐπιτυχία) *Δίκ Σὰνδ* (χαίρω πολὺ· γράφε μου) *Μελλοθάνατον* (ἔ, βέβαια ὅλοι θὰ πεθάνουμε· πρέπει ὅμως τάχα νὰ τὸ θυμόμαστε κάθε στιγμή; . . ἢ μήπως κι' αὐτὸ εἶν' ἕνα εἶδος. . . ἀπαισιοδοξίας;) *Μεγάλην Ἑλλάδα* (θὰ τὰ ποῦμε στὸ ἐρχόμενο· γιὰ τὴ συνεργασία εὐχαριστῶ πολύ) *Νεράϊδαν τοῦ Γιαλοῦ* (δὲν πειράζει, ἀφοῦ φέτος ἔχεις «τοῦ κόσμου τὰ μαθήματα»· ἡ φωτογραφία θὰ δημοσιευθῇ γρήγορα) *Νέστορα* (ἔστειλα 48-52.) *Δίλην Θεοτοκᾶ* (κι' ἐγὼ χαίρω ἄλλο τόσο καὶ περμένω δράση ζωηρότερη κι' ἀπὸ τὴν παλιά·) *Γονδολιέραν* (ἔχω τὴν ἴδια ἰδέα κι' ἐγώ: ἡ φιλοδοξία σου μιὰ μέρα θὰ πραγματοποιηθῇ· φτάνει νὰ γράψῃς μὲ εἰλικρίνεια ὅ,τι αἰσθάνεσαι, ὅ,τι σὲ συγκινεῖ, κι' ὅταν αἰσθάνεσαι τὴν ἀνάγκη νὰ γράψῃς·) *Δ. Κουτσαΐδην* (φύλλα ἔστειλα· καὶ πάλι εὐχαριστῶ) *Νίτσαν Μ. Καλβοκορέση* (καλό· θὰ δημοσιευθῇ, ἀλλὰ μὲ τὴ σειρά του·) *Μπόμπουλίναν* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· μὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ λάβῃς ἕνα τόσο ὡραῖο ψευδώνυμο;) *Μαγεμένην Θάλασσαν* (ὄχι, φέτος δὲν εἶναι·) *Ρωμαῖον Πρίγκιπα* (τὰ ἔλαβα ὅλα· εὐχαριστῶ πολύ.) *Κυρὰν τῆς Θάλασσας* (ναί, ἔχεις καιρὸ ἀκόμα νὰ στείλῃς·) *Εὐτέρπην Δημητρίου* (εὐχαριστῶ καὶ περιμένω τὸ μεγάλο γράμμα·) *Τρικκαλινὸν* (κι' ἐγὼ γιὰ ὅλ' αὐτὰ χαίρω ἄλλο τόσο!) *Ἰσαὰκ Κωστῆν* (εὐχαριστῶ πολύ·) *Χρυσοθήραν* (ναί·) *Μοῦσαν τοῦ Ὁμήρου* (βραβεῖον ἔστειλα·) *Κουασιμόδον* (ἡ Ἀγγελία κάνει 6 δραχμὲς κι' ὄχι 4· καὶ μόνο μιὰ λέξη νἄχε, πάλι 6 δρ. θὰ στοίχιζε· εἶναι ὁ «ἐλάχιστος ὅρος»·) *Ἀθῶο Διαβολάκι*, *Ἔρημον Νέον*, *Καστανούλαν*, *Πολυβώτην*, *Σοφίαν Κοκμάδη*, *Νάρκισσον*, *Ἀνοιξιάτικην Βροχούλαν*, *Βασίλισσαν τοῦ Δάσους*, *Πίκμαν*. *Ναυτάκι τοῦ Θερμαϊκοῦ*, *Πάνθειαν Ἀβραδάτου*, *Μαγεμένο Βιολί*, *Βάσιγκτων*, *Ἀνοιξιάτικην Αὐγὴν* κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 8 *Δεκεμβρίου*, θὰ παντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ νέου 253ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ συλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 13 Φεβρουαρίου.

15. Δεξίγριφος

Σὲ βαθὺν ὕπνον ἔπεσα
Μὰ ἐπῆρα . . . κτητικό
Κι' ἕνα λουλούδι ἔφτιασα
Πολὺ μυριστικό.

Ρωμαῖος Πρίγκιψ

16. Στοιχειόγριφος

Τὸ ψάρι αὐτὸ παράτησε
Τὰ γαλανὰ νερά του
Κι' ἔγινε δέντρο θαλερὸ
Πάνω στὸ πράσινο βουνό,
Τὰ δυὸ τὰ πρῶτα κρύβοντας
Ἀπὸ τὰ γράμματά του.

Ἀνδαλουσία

17. Μεταγραματισμὸς

Ἕνα γράμμα μόνο ἀλλάζεις
Ἀπὸ ἑλληνικὸ νησὶ
Κι' ἕνα φρούτο παρουσιάζεις
Νὰ τὸ φᾶμε ἐγὼ καὶ σύ.

Ἀθῶο Διαβολάκι

18. Τονόγριφος

Βασιλιὰς στὴν Αἴγυπτο
Βάζει ἄλλου τὸν τόνο
Καὶ δειλὸ τετράποδο
Κάνει μ' αὐτὸ μόνο.

Ἰὰς

19. Ζῆτα

+ + + + + + + Ὁριζοντίως· κατὰ σειράν: Ἥρως ἡμίθεος, λατίνος ποιητής, ὅρος περίφημον τῆς Ἑλλάδος, ἀτικὸς συγγραφεύς, μήν, βασιλεὺς τῆς Περγάμου, στενὸς συγγενής. Διαγωνίως οἱ σταυροί: ἀμείλικτος θεότης.

Πάτραχος Νο 4

20. Ἀκροστιχὶς ἐξ Ἐπιθέτων

Ὁ—φίλος. Ἡ—λίθος. Ὁ—ὀφθαλμός. Ἡ—Ἑορτή. Ὁ—Σταυρός. Τὸ—τρίγωνον. Ὁ—οὐρανός.

Νὰ εὑρεθοῦν ἐπίθετα ἁρμόζοντα εἰς τἀνωτέρω οὐσιαστικά, τἀρχικὰ τῶν ὁποίων νὰ ἀποτελοῦν Κράτος τῆς Εὐρώπης.

Νάρκισσος

21. Φωνηεντόλιπον

δκρ - μ - τ - πρμ - τς - ζς

Ναυτάκι τοῦ Θερμαϊκοῦ

22. Γρῖφος

ι		ας		τε	τε		τε	
ι	ι ας		ας	τετε	τε		τε	τε
ουδ		γ'		τε τε	τε		τε	τε 1, Ε.
ι	ι ας		ας	τε	τετε		τε	τε
ι		ας		τε	τε		τε	τε
								τε

Μιχ. Ἰω. Παντοστόπουλος

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πν. Ἀσκήσ. τῶν φύλ. 38-39

542. Γιαγιὰ (γιά, γιά.) — 543. Βρώμη-Ρώμη. — 544. Ἄσπρο-ἄστρο. — 545. Αἴολος-Ἰόλαος. — 546. Ὁ ἥρως, ἡ Ἥρα. — 547.

ΑΑΒΑΡΟΝ
Μ Α
ΟΡΑΤΙΟΣ
ΗΞ ΙΙ
ΓΑ ΝΣ
Α Ο
Σ Σ

548. ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ (πτηνόν, Τῆνος, ἀετός, ναός, ἤττα, Σατάν, ὅταν.) — 549. ΚΡΙΤΙΑΣ (Κλειώ, Ἄργος, Ἀχίλλεύς, Ἐρέτρια, Αἰσχίνης, Μαρσύας, Ἄτροπος.) — 550. *Ἡ συνείδησις ἐλέγχει.* (η σὺν η δὶς εἰς ελ ἐν χί.)

551. Ἀνακρέων (ἀνά, Κρέων.) — 552. Ἀντιόπη-ἀντίο! — 553. Διάθλασις-Διάπλασις. 554. Ἀρκαδία-καρδία. — 555. ΧΑΡΑ (Ὁ καλὸς πΑΡΑΧωρεῖ.) ΑΓΑΝ (εἰς τὸν ἐν ΚαΝΑ ΓΑμον) ΡΑΦΗ (Φανεὶ Ἡ ΦΑΡυι.) ΑΝΗΡ (τὴν ΚόΡΗΝ Ἀνήρπασε) 556. ΣΕΡΒΙΑ (Ἑβραία, Ριβιέρα, βαρεῖα, ἱέρεια, Ἀραβία.) — 557-561. Διὰ τοῦ Χ: *χλόη, στόχος, χωρίς, ἰσχίον, χῶμα.* — 562. ΟΠΩΣ - ΑΙΑΣ (ΟκΑ, ΠάτραΙ, ΩρΑ, ΣκῦρόΣ.). — 563-568. Ρώμη, ὁρμιά, ἅρμα, ἅρωμα, Ραμᾶ, ἕρμα, ῥῆμα. — 569. *Μωραίνει Κύριος ὃν βούλεται ἀπολέσαι.* (μορ ἐν ι, κηρί, ὄπων, βουλαὶ ἀπὸ λὲ σέ.)

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ *συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταινίας. Ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.*

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλᾶ. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

/ ΑΑ' — 11 /

Ἀνταλλάσσω Μ. Μοστικὰ μὲ ὅλους ες. Ἀντιποδίδω ἀμέσως. Δίσις - Δνίδα Γιώτα Ἀνδριοπούλου, Καραϊσκάκη 138, Πάτρας. Κυρὰ Φρωσύνη

/ ΑΑ' — 12 /

Μπομπη, Γκλύ-Γκλύ, σᾶς παρακαλοῦμε πληροφορῆστε μας ἐὰν ἐλάβατε τὰ: α') 29-30 Νοεμβρ., 6') 1 Δεκεμβρ., γ') 2 3 Δεκεμβρ. μετὰ carte καὶ ἑτέραν carte καὶ σοκολάτες. Ἀσφαλῶς τὰς 250 ἐτικέττας; . . (1; 2; 3; 4; 6;) Στιγμὴ δὲ λησμονοῦμε . . .

Μαγεμένο Βιολί, Μπάρρυ

/ ΑΑ' — 13 /

Μπέμπη, παρακαλοῦμε διαβιβάσατε ἐκ μέρους μας γιὰ τὴ γιορτή Του, τὶς θερμότερες εὐχές μας, ἀντιμισμένες μὲ τὸ ἄρωμα τῆς ἀπείρου μας εὐγνωμοσύνης.

Γεῶργος, Δημητράκης, Ἐφευρέτης Μπίλ, Λευκὸ Λουλουδάκι

/ ΑΑ' — 14 /

Πρωτομπαίνοντας στὸ μυρωμένο Διαπλασόκοσμο χαιρετῶ ὅλους-ες.

Κεφαλιμέδος

/ ΑΑ' — 15 /

Ἀποδυσμενὲς στὸ δεύτερο ἀγῶνα τοῦ Δημοψηφίσματος στηρίζομαι ὅπως πάντα στὴν εὐγενικία σας προτίμηση.

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ

(Ἐκ τῶν βραβευθέντων στὰ Δημοψηφίσματα 1926 καὶ 1928).

/ ΑΑ' — 16 /

Κυκνέλευση, σὲ χαιρετάει μιὰ καινούργια Διαπλασοποῦλα, πολὺ φίλη σου

Ἀκρυ Χαρᾶς

/ ΑΑ' — 17 /

Ἐξακολουθῶ ν' ἀνταλλάσσω τετραδιάκια, κάρτες. (Μόσχου, Μαραθῶνος 4. Θεσσαλονίκη). Ἀμαρυλλίς, συγγνώμην· ἔστειλα.

Μασκότ

/ ΑΑ' — 18 /

Ἡ ἀπαραίτητος δι' ὅλους σήμερον ΓΑΛΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ μὲ μέθοδον ἀρίστην, συντόμως καὶ οἰκονομικῶς. Πιπίνου 5-Α (Στάσις Ἀγγελοπούλου), ὁδὸς Πατησίων.

Εὐκαιρία διὰ τὰς φοιτητρίας καὶ τοὺς φοιτητάς.

/ ΑΑ' — 19 /

Τριετὴς τῆς Φιλολογίας ζητεῖ παραδόσεις ἐφ' ὅλων τῶν τάξεων τοῦ Γυμνασίου. Διδάκτορα προσιτά. Ἀπευθυντέον: Δ. Ἀντζουλάτον, Σωκράτους 75, Ἀθήνας.

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879-1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. *35* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894-1930), ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 37 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894-1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *80* καὶ ραμμένος δρ. *85*. Ὁ δὲ *Τόμος τοῦ 1929 καὶ 1930* τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *110* καὶ ραμμένος δρ. *115*.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. *23* εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι